

SLOVENEK

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40
Mesečna priloga: Vestnik SRKZ

Cene inzeratov:
Enostopna polna vrsta malih
oglasov po Din. 1 — in Din. 1.50,
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 —, posilna 14.
po Din. 3 —.
Pri večjem naročilu popust.
Izba je vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
Recepti se ne vračajo; neizbrakirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 5. — Račun poštno hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglase,
nagreb 39.011, sarajev 7363, praga in dunaj 24.797.

Na razvalinah SSJ.

Ko se je v Sloveniji ustanovila socialnodemokratska stranka, so njeni voditelji napovedali novo, zlato dobo za slovenski narod. Proglasili so socialistično stranko za edino pošteno, druge pa za koristolovske, ki so zapisane poginu. Le socialistična stranka se nesebično bori za delovno ljudstvo, so govorili, ostale stranke pa so zgolj zastopnice izkoriščevalcev ljudstva. Socialistični voditelji so se obdajali s svetniškim sijajem gole in čiste poštvalnosti, poštenih namenov ter neomajne značajnosti. Vsi drugi so bili »prvakarije, »korupcionisti, »sleparije in tako dalje. Precejšen del delavstva je temu verjel in tudi med inteligenco so se mnogi čezdalje bolj začeli nagibati k socialni demokraciji, misleč, da res od nje pride odrešenje ljudstvu.

Prišlo je pa čisto drugače. Nobena tiših strank, proti katerim se je slovenska socialna demokracija dvignila, da slovensko ljudstvo od njih osvobodi in vse politično življenje prerodi, ni danes tako razklana, razdrapana in na atome razbita kakor bivša socialnodemokratska stranka. In to ne vsled kakšnega pritiska od zunaj, vsled kakšne silovite reakcije buržoazije ali kaj temu podobnega. Socialnodemokratska stranka se je razkropila vsled svoje notranje slabosti, neznačajnosti svojih voditeljev in neiskrenosti njihove politike, ki je bila v popolnem nasprotju s njihovimi besedami in programom. In tako sestoji bivša enotna socialnodemokratska stranka Slovenije danes iz komunistov, peričevcev, bernotovcev, golouhovcev, korupovcev in morebiti še iz katerih.

Programatični razlik med temi skupinami ni čisto nobenih, pač pa vsi drug drugemu očitajo, da so od pristnega programa dejansko odstopili, da so izdajavci interesov delavskega stanu, da so v službi buržoazije, da so kupljeni, oziroma prodani itd. itd. Še bolj značilno pa je za bivšo socialnodemokratsko stranko to, da so cele krume njenih pristavev in voditeljev prešle v tabor reakcijskih kapitalističnih strank; tako n. pr. sta dva bivša socialistična voditelja odšla odkrito k radikalom, na njihovem programu kandidirata in agitatorsko dijete vlečeta; drugi taki voditelji se nahajajo v demokratskih vrstah.

Ne pišemo tega iz škodoželjnosti, ne; pišemo to le v dokaz, da je naša socialna demokracija morala nujno razpasti, ker je bila vsa prožeta od materialističnega kapitalističnega mišljenja svojih voditeljev na eni in od brezverske tendence svojega programa na drugi strani. Voditelji so oznanjali kulturni boj, uganjali suptovno farško gonjo, delavstvo namenoma razkristjanjevali in napadali cerkev, dolim so se zoper liberalni buržoazni kapital borili le navidezno, na nedolžnem papirju, dejansko pa vsak buržoazni režim vedno podpirali in sami iz tega zase vlekli dobiček. Duša slovenske socialne demokracije je bil do zadnjih časov človek, katerega bo politična zgodovina našega naroda prištetla med najgenijalnejše štreberje slovenskega rodu, ki je bil reven kakor cerkvena miš, danes pa plava v milijonih, katere mu je prinesla politika. Tisti drugi voditelj pa, ki je ob prevratu oznanjal jugoslovansko federativno republiko, se je brez noč prelevil v najzvestejšega oprodo centralizma, za kar je dobil bogato plačilo v podobni komisarijata za izseljence v Ameriki.

Socialnodemokratska stranka po svojih delih nikoli ni bila prava ljudska stranka. Njen program je bil nekele orakel, ki v nase nikoli ni prav nekal, in ki je le voditeljem služil za večne medsebojne pravde, kako naj se ga razume; prijel se je zapeljivega delavstva samo njega protiverski duh, od katerega proletariji niso postali bolj siti. Program pa so zavijali in razlegovali voditelji tako, kakor se jim je zdelo trenutno prav v svoje razne namene. V nobeni stranki ljudska masa ni prišla tako malo do sedelovanja, besede in veljave kakor v socialistični »proletarske stranke. To je bila bolj judovska šola, kjer so

se nadrabini prepirali za črke, delali so pa, kar so hoteli.

Slovenski delavci bi delali proti svojim življenjskim koristim, ako bi volili 18. marca katerokoli izmed onih stranic, v katere je razpadla socialna demokracija. To sploh niti stranke niso, temuč krožki

bivših voditeljev. Edina stranka, ki ji more delavci zaupati svojo usodo, je SLS, ki obsega vse delovne stanove, kateri od poštenega truda žive in socialno koristno delo opravljajo. Zato odločitev nobenemu pravemu, slovenskemu, zavednemu delavcu 18. marca ne bo težka.

Naše čete vkorakale na Sušak.

Sušak, 3. marca. (Izv.) Danes ob 9. dopoldne so naše čete vkorakale na Sušak. Sprejem jugoslovanske armade je bil veličasten.

Sušak, 3. marca. (Izv.) Italijanske čete so danes zapustile Sušak. K pozdravu jugoslovanske armade je prišlo na tisoče ljudstva iz celega Primorja, ki je v radostnem razpoloženju pričakovalo prihoda naših čet. Naše čete so vkorakale v mesto kmalu po 9. uri in so bile od tiscoglavne množice navdušeno pozdravljene. Po pozdravnih govorih so čete okoli 11. ure

odkorakale preko Jelačičevega trga na svoja mesta. Navdušene manifestacije so se ponavljale celo popoldne. Mir in red se ni nikjer kalil in izvršilo se je vse brez najmanjšega incidenta v najlepšem redu.

Sušak, 3. marca. (Izv.) Danes so je kot prvi izmed vseh uradov preselili s Sv. Ane na Sušak poštni in brzojavni urad, ki je takoj začel poslovati. Prva brzojavka je bila pozdrav kralju Aleksandru. Zjutraj zarana so tudi finančni stražniki zavzeli svoja nova mesta. Istočasno so zapustili Sušak italijanski vojaki v bojni opremi.

Ureditve delovnega časa.

Belgrad, 3. marca. (Izv.) Danes je v ministrstvu za socialno politiko končala svoje delo konferenca za ureditev delovnega časa. Poverjeniki so sklenili sledeče izjembe:

1. V industrijskih obratih in v rudnikih ostane v veljavi 8 urni delavnik. Delavni čas se pa lahko podaljša tudi v teh obratih za 1 do 2 uri v soglasju z določili zakona o varstvu delavcev. Za mladoletne delavce in ženske velja brez izjeme samo 8 urnik.

2. V podjetjih, ki se smatrajo za obrtna — ta podjetja pravilnik natančno določa in izključuje izrecno trgovine — velja v splošnem 10 urno delo. Od te določbe so izjeme obrti, v katerih je delo težko kakor n. pr. v kovinski in grafični stroki. V teh strokih velja 8 urnik. Za mladoletne delavce in žene velja tudi v obrtih samo 8 urnik.

3. Za trgovine velja analogno 10, 9 ali 8 urni delovni čas. Uro odpiranja in zapiranja določajo inspekcije dela z ozirom na lokalne navade. Ob nedeljah in praznikih morajo biti trgovine in obrti brezpogojno zaprte.

4. Za pekarije bo ministrstvo izdalo potrebna določila pozneje. Tekom meseca marca bodo posamezne sekcije delovni čas za pekarije definitivno določile, ker so v pekarijah v porabi različni tipi peči. Istočasno se bo ugotovilo, ali je potrebno nočno delo v pekarijah ali ne.

Te določbe so sedaj predložene posameznim ministrstvom, da se o njih izjavijo. Rok, kdaj naj stopijo te odredbe v veljavo, še ni določen.

Konferenca v Nišu.

Niš, 3. marca. (Izv.) Konferenca naših in bolgarskih delegatov za ureditev medsebojnih, zlasti obmejnih odnosov med Jugoslavijo in Bolgarijo se nadaljuje. Danes so sklenili pomnožitev vojaških čet ob meji in na ta način okrepiti protikomitaško akcijo.

VOJNI MINISTER ODSTOPI?

Belgrad, 3. marca. (Izv.) Današnje »Novosti« javljajo, da bo sedanjí vojni minister general Pešić v kratkem odstopil. General Pešić se vrne na svoje staro mesto v generalnem štabu, njegov naslednik pa postane nedavno reaktivirani general Teršić.

ARETACIJE SOCIALISTOV V ITALIJI.

Rim, 3. marca. (Izv.) Včeraj je bilo v Milanu aretirano celokupno redakcijsko osebje »Avantija«, to je 11 oseb.

NEMŠKO POSOJILLO.

Berlin, 3. marca. (Izv.) Državni zbor je sprejel zakonski načrt za podpis dolarskega posojila v znesku 50 milijonov dolarjev. Obligacije začne v kratkem izdajati.

Francozi korakajo na Karlsruhe

Strassburg, 3. marca. (Izv.) Francoske čete so prekorale Ren pri Maksau-u, in korakajo dalje na Karlsruhe.

DENARNE KAZNI.

Düsseldorf, 3. marca. (Izv.) Odredbo generala Degouttea, glasom katere bo obsojena vsaka občina, ki zagreši zločin sabotaže, z občutno denarno kaznijo, so danes prvič uporabili proti občini Kattwig. Tej občini so naložili globo v znesku 1 milijon mark. Ker se je župan branil plačati te znesek, so župana zaprli, denar pa vzeli iz občinske blagajne.

Düsseldorf, 3. marca. (Izv.) V Recklinghausenu so francoske oblasti zaplenile 80 milijonov mark. Denar je bil namenjen za stavkujoče železničarje. Občini Bochum so naložili globo v znesku 35 milijonov mark in ta denar so vzeli iz obč. blagajne. Položaj v Bochumu se pa v splošnem zboljšuje in tudi listi so že začeli izhajati. Seveda pišejo listi zelo umerjeno.

ZASEDA DARMSTADTSKE LOKOMOTIVNE DELAVNICE.

Darmstadt, 3. marca. (Izv.) Danes je francoska infanterija zasedla tukajšnje delavnice za lokomotive. Delavci so delo zapustili. Infanterija je zasedla tudi blagovni kolodvor, kjer je bil promet takoj ustavljen.

STRAH PRED NEMCIJO.

Pariz, 3. marca. (Izv.) Vojni minister Maginot je izjavil v zbornici pri razpravi o rekrutnem kontingentu, da je francoska politika samo politika mira, politika varnosti in politika reparacij. Francija hoče biti močna, da prepreči obnove sovražnosti. Francija hoče imeti mir pred napadi, in zato mora Nemčija plačati. Zato pa moramo tudi imeti 32 divizij pripravljene in zato smo uvedli 18 mesečno vojaško službo. Minister je nadalje govoril o naporih Nemčije, da se zopet oboroži, kar se ji je kljub kontrolni komisiji tudi posrečilo. Nemčija ima danes armado, ki šteje 100.000 moč redne vojske in številne rezervne kadre, brez policije in žandarmerije, ki je tudi popolnoma vojaško organizirana. Nemčija ima pripravljene danes 31 divizij in proti tem se moramo braniti.

ZAPLENBA PISEMSKIH ZNAMK.

Düsseldorf, 3. marca. (Izv.) Ker so se nemški poštni uradniki branili prodajati Francozom pisemske znamke, so Francozi zaplenili v Düsseldorfu celo zalogo pisemskih znamk.

ARETACIJE IN KONFISKACIJE.

Berlin, 3. marca. (Izv.) Župana mesteca Buer so Francozi zaprli, ker ni hotel povedati naslovov nemških uradnikov. V Recklinghausenu so Francozi odpeljali s seboj 4 železničarje, ki so imeli pri sebi 60 milijonov mark za izplačilo plač železniških uslužbencev.

Orli gredo na plan.

Minulo je leto. Zopet nas vabi orlovski klic. Čila, zdrava, delavna mladinska organizacija nas zopet kliče, da pridemo na njen telovadni teden, da si ogledamo njene akademije, da se osvežimo in preženemo temne misli med živahnimi, navdušenimi Orli.

Upanje naroda, njegova bodočnost je v mladini. Zato so oči naroda, ki mu je mar lastna bodočnost, vedno s skrbjo in pozornostjo obrnjene na to, kakšna je mladina, kaj dela. Narod, ki mu ni mar mladine, tak narod je brezbrizen za svojo bodočnost.

»Mrakovi so zalili zemljo in pokrili človeške duše v mrzlove in teme.« Razburkani, često umazani valovi političnega boja pretresajo temelje družbe, grozijo zrušiti temelj pravične države. Silna razcepjenost, umazano koristilstvo in brezobzirna sebičnost so razbile enotnost naroda, porušile vse vezi ljubezni in prijateljstva in ustvarile iz družbe mrzlo, brezupno puščino. — Toda je še zelena oaza v tej puščini, je trdna zemlja sredi razburkanih valov, to je naša idealna, naša vztrajna mladinska organizacija.

Mesijanska misel našega ljudstva je oživitvorjenega v orlovski organizaciji. Orel vzgaja mladino za krščanske ideale, jih vzgaja v dobroti in ljubezni, ki sta odsev večne Dobrote in večne Ljubezni. Orel ne dopusti, da bi materialistični in brezbožni duh časa ugrabil našemu ljudstvu najvišje etične vrednote: resnice naše vere.

Orlovska organizacija vzgaja s svojo trdnostjo, sirogostjo in vztrajnostjo nov rod. Vodi jo pri tem načelo, da leži jedro vseh socialnih problemov in je bistvo vseh socialnih reform v tem, da vzgoji poedince za sposobnega člana družbe. V poedincu vzbudi trajno zavest, da ima dolžnosti do družbe, da mora te dolžnosti najprej izpolniti in da ima le toliko pravice, kolikor je izpolnil dolžnosti, to je cilj orlovskesocialne vzgoje. Dobro se pa zaveda, kakšne težkote ima pri tem premagovati vsled sebičnosti, vsled kratkovidnosti človeka. Zato stopi pred poedince z avtoritativno zahtevo Kristusovega nauka: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!«

Potreba socialne vzgoje in vzgoje k skupnosti je tembolj živa, ker ravno danes čutimo škodo razkosanosti, neenotnosti, ker je tako malo razumevanja za podredivte osebnih koristi višjim, skupnim interesom družbe, ljudstva, naroda. Za to razumevanje je potrebno spoznanje, dalekovidnost, primerno obzorje, kar da smotrna vzgoja. In tako vzgojo mora dati mladinska organizacija, da služi skupnosti, da vodi k socialni harmoniji. Čim popolnejša je podredivte, tem trdnjša, tem popolnejša je organizacija.

Mnenje lorda Derbyja.

Liverpool, 3. marca. (Izv.) Lord Derby je imel tukaj govor, v katerem je naglašal, da je zveza med Francijo in Anglijo najtrdnjša podlaga miru. Francija je formalno popolnoma v pravu, če je odklonila posredovanje Bonar Lawa v vprašanju glede zasedbe Poruhra, ker je versajska pogodba še vedno pravomočna. Vprašanje pa je, če se da imenovati francosko postopanje praktično. Zato je angleška vlada storila prav, da pri zasedbi Poruhra ne sodeluje.

POIZKUŠEN ATENTAT NA MAZARSKEGA FASISTA.

Budimpešta, 3. marca. (Izv.) V hiši bivšega poslanca in člana »Društva probujajočih se Madjarov« Hegedüsa se je dogodila včeraj velika eksplozija. Neznanec je izročil dekli paket, ki se je kmalu vnel in razpočil. Hegedüsa slučajno takrat ni bilo doma.

FRANCOSKO-ITALIJANSKI BLOK?

Pariz, 3. marca. (Izv.) Tu se nadaljuje pogajanja glede ustvarjenja francosko-italijanskega kontinentalnega bloka. Projektiran je obisk italijanskega kralja v Parizu kakor tudi obisk predsednika Milleranda v Rimu.

Volivna skrinjica S. L. S. v Ljubljani in na Kranjskem je prva, na Štajerskem druga.

Janko Jovan:

Dr. Seiplovi uspehi v Belgradu.

Če hočeš v Belgradu kaj doseči, ne piši mnogo, ampak pojdi sam tja, dobi do bro vpeljane advokate in uspeh ti ne izostane. Tako je bilo v Belgradu ves čas od osvobođenja naprej, pa menda tudi še pred vojno, ker tudi Srbijsanci sami ne delajo drugače. Pismene vloge se večkrat sploh ne rešujejo ali pa se reševanje zavlakuje. Urgence se sploh ne upoštevajo, najmanj pa, če so iste brzogovorne. Odgovore pri brzogovornih plačevati je prava potrata, ker se obrazci za povratni brzogovorni odgovor, celo tedaj, če odgovor res sledi, ne uporabljajo. Če pa se tako prakticira z vlogami, ki so pisane v srbskem jeziku, velja to še veliko bolj gledati vlog, ki so pisane v drugih jezikih, ne izvzemši slovenskega. Naši ljudje to že tudi dobro vedo, vsled česar hodijo prav pogosto sami v Belgrad, če imajo tam s centralnimi oblastmi opravka. Tako prakticiranje se veča, čim manj slovenskih uradnikov je v centralni prestolici, a bo jih zmirom manj, ker se tam pošteno preživeti ne morejo.

Tudi dr. Seipel je s svojim uradniškim strokovnjaškim delom sam šel iskati rešenja perečih vprašanj v Belgrad, in kakor je našim ljudem malo dobiti uspešne rešitve le z neposrednim stikom z odločujočimi referenti, tako je tudi njegov prihod imel za njega odnosa na avstrijsko republiko nad vse pričakovanje ugodne uspehe. Izbral si je ugoden čas, neposredno pred 18. marcem.

V trgovinskem, finančnem in zunanjem ministertvu ni nobenega Slovenca, ki bi imel le količikaj odločujočo besedo, vsled česar so odnose med našo državo in Avstrijo reševali referenti, ki naših razmer in potreb dosti ne poznajo in jih tudi poznati ne morejo, in vendar so se pri pogajanju z dr. Seiplo obravnavale zadeve, ki se nanašajo v prvi vrsti na naše gospodarske odnose z Avstrijo. Če bi bili na čelu oddelkov, v katerih pristojnost spadajo ta vprašanja, sedeli slovenski uradniki, bi do sklepov, kakor so se storili, ne moglo nikdar priti. Sporazum naše vlade z dr. Seiplo je za Slovence škodljiv.

Vlada je pristala na zahtevo po odpravi sekvestrov in povračilo premoženja avstrijskih državljanov, ki so bila po prevratu likvidirana odn. prodana. Ker se ta določitev nanaša predvsem na tiste kulturno-bojne organizacije, ki niso služile kulturnemu razvoju Nemcev, ampak so bile direktno naperjene proti slovenskemu narodu in so imele namen naš narod, zlasti na obmejnih krajih ponemčevati, katero delo so žal dostikrat uspešno vršile, je opravičljivo, da so se smatrali narodu in državi sovražne, ki so zaslužile, da se zatro, njihova imovina pa konfiscira. Če pa so bile nepremičnine prodane, četudi proti volji njihovih lastnikov, bil bi maksimum popustljivosti, izkupilo izročiti prejšnjim lastnikom. Kaka drugačna cenitev in povrnitev škode je krivica, ki jo vlada pusti, da se godi predvsem slovenskemu narodu.

Povračilo škode, napravljene avstrijskim državljanom na prodiranju naše vojske, ki je bilo provocirano po nemških napadih, je naravnost narodni škandal in to tem večji, ker naša vlada v obrambo naših narodnih interesov in povračila našim državljanom napravljene škode ni storila ničesar.

Naravnost presenetila me je določitev o obračunavanju naših predvojnih terjatev napram Avstriji. Komaj dober mesec je od tega, kar sem naprošen od naših denarnih

zavodov, povpraševal v raznih ministrstvih, kako stoji s to zadevo in kedar ji mislijo posvetiti vsaj malo pozornosti, a povsod sem našel na neverjetno desinteresanost za to, za slovenske denarne zavode tako važno gospodarsko vprašanje. Na večkratno urganje sem dobil zagotovilo, da bodo rešitev urgirali od reparacijske komisije, ki je pristojna o tem sklepati. A sedaj? Avstrija plača 32 kron za 100 predvojnih kron, ki so bile tedaj vredne več kot 100 frankov. Če računamo sedanjo obrestno mero, tedaj upniki ne dobe niti obresti povrnjenih, a glavica jim propade cela. Taki so uspehi naše vlade, a listi poročajo, da se je dr. Seipel z zadovoljstvom vrnil na Dunaj s svojega belgrajskega potovanja.

V kratkem se imajo nadaljevati pogajanja z Avstrijo in sicer v vrhu sklepanja trgovinske pogodbe. Pri teh pogajanjih bo zlasti važno vprašanje naših izvoznih in uvoznih carin. Avstriji bodo prišli z zahtevom, da se znižajo naše uvozne carine na avstrijske industrijske proizvode. Žalostna vloga naše vlade, ki jo je pokazala pri prvih pogajanjih z Avstrijo, nam mora navdajati s strahom, da tudi pri nastopnih pogajanjih zastopniki naše vlade ne bodo kos dobro pripravljenim strokovnjakom, ki jih bode poslal dr. Seipel, da poskušajo spraviti naše delegate na led. To pot ne gre le za milijonske vrednosti, kakor so bile pripravljene pri prvih pogajanjih, ampak gre za biti ali ne biti naše mlade industrije. Če smo bili tepeni pri vrednostih, dobjenih pred vojno, moramo pa odbiti udarce, ki nam prete uničiti stebel našega gospodarstva. Avstrijski delegati bodo prišli dobro pripravljeni in nujno je potrebno, da se tudi delegati, ki bodo zastopali interese naše industrije, skrbno pripravijo, da bodo mogli odbiti avstrijske nakane in to zlasti v očigled popustljivosti naše vlade.

Pri celi nesreči pa je treba imeti v umu še to, da imamo še nerešeno razmerje zamenjave denarja v Italijo. To pot nismo upniki, ampak dolžniki in to v prvi vrsti naši denarni zavodi. Naša vlada je o dejanskem stanju pa tudi o naših zahtevah podrobno informirana. Tudi z Italijo se imajo skoro pričet gospodarska pogajanja. Glasom časopisnih vestí je ves elaborat že izgotovljen. Vprašanje zamenjave denarja je za naše zavode tolikega pomena, da je isto rešiti pred vsemi drugimi gospodarskimi odnosi z Italijo, pa je tudi boljše sklepanje trgovinske pogodbe odgoditi, kakor pa skleniti z Italijo nesrečno denarno zamenjavo. Upamo, da se delegati resnosti tega zavedajo in se ne bodo dali speljati, da uprosijo naše zadržane in druge denarne zavode.

Iz zunanje politike.

* Nemčija ni revna. William Hicks, zastopnik oddelka za prekomorsko trgovino, je rekel v Southamptonu, da Nemčija ni tako revna, kakor se dela. Mirovna pogodba dovoljuje Nemčiji brodivja za 400 tisoč ton. Danes pa razpolaga Nemčija z dva in pol milijona ton trgovskega brodivja in bo kmalu imela 3 milijone ton, s katerimi bo v doglednem času kmalu zopet resno ogrožala angleško prekomorsko trgovino.

* Zahteve komunistov na Saksonskem. Danes v nedeljo zborujejo saksonski socialisti v Lipskem. Na tem zborovanju bo padla odločitev, ali se bodo socialisti demokratizirali s komunisti ali pa z demokratskimi levičarji. Komunisti so z ozirom na to zborovanje ta teden objavili svoje zahteve. Oni hočejo ustanovitev delavskih oboroženih bataljonov, zaplenbo premoženja nekdanje kraljevske rodbine, prepoved vsake monarhistične in protirepublikanske agitacije, odstranitev vseh uradnikov,

ki nasprotujejo delavskemu gibanju in splošno amnestijo izvzemši za protirevolucionarce. Te zahteve pa znatno nasprotujejo določbam državne nemške ustave in mirovnim pogodbam in zato je dvomljivo, če se bodo dale uveljaviti.

* Nov italijanski narodni praznik. Mussolini je proglasil 24. maj kot narodni praznik. Tega dne je l. 1915 napovedala Italija Avstriji vojno.

Danes ob 4. uri popoldne vsi v Ljudski dom na akademijo orlovske mladine!

Proti balkanizaciji naše uprave.

Med političnim konceptnim uradništvom v Sloveniji vre.

Političnemu konceptnemu radniku je pošla potrpežljivost radi gmotno nevzdržljivega položaja, toda mi vidimo v tem vse več: uradnik se je zganil, ko je instinktivno začutil, da gre ves razvoj za balkanizacijo naše, pohvalno moramo reči, do zdaj poštene uprave.

Iz dnevnih vestí vidimo, da so politični konceptni uradniki zahtevali izredni občni zbor svojega društva, da preudarijo svoj položaj in sklenejo energične korake.

Ob tej priliki, ob tako važnem dogodku za našo upravo, moramo našemu ljudstvu in našemu uradniku povedati, zakaj po naših mislih pravzaprav gre.

V nešteti člankih smo že navajali upravne metode v Srbiji, Vojvodini itd. Tam je javna uprava v rokah po izobrazbi in morali nekvalificiranega uradnika, ki dela v smislu »partije« in »zarade«. »Partija« dobro čuti, da ji kvalificiran uradnik ni tako na milost in nemilost izročen, kajti zmerom je dana možnost, ako le ni pokvarjen petoliznik in stremuh, da kljub vsemu pritisku od zgoraj in od »partije« v danem slučaju odloči po svoji vesti. Zato ni čuda, da kvalificiran uradnik nima pri »partizanskih« priganjajih, recimo, agentih po poklicu in po milosti stranke, prave zaščite; ti nimajo nobene uvidevnosti, da država takih uradnikov potrebuje.

Za »primerno« upravo v Sloveniji je treba, da se upravni uradnik zaslužni »partiji« in »partizanskim« instinktom. Da se to doseže, je treba, da obuboža, da izgubi gmotno neodvisnost — političnim konceptnim uradnikom moramo priznati, da so se že parkrat postavili po robu pri raznih imenovanjih proti vladajoči »partiji« — ko obuboža, je vse drugo lahko. Glad je premagal že mnogo trdnjav!

Vestnemu opazovalcu razmer ne more ostati skrito, da je ta hip, ko se trdnjava mora predati ali pa sprejeti boj do zadnjega moža, prišel.

Ugotavljamo, da upravni uradnik radi pomanjkanja ne more več vršiti svoje redne službe, kakor jo je bil vajen; mora iskati postranskega zaslužka, a redki so, ki ga dobe. Preostane samo, da se že po sicer v Srbiji in Črni gori običajni, toda nepošteni »zaradi«, toda v tistem hipu brzo zadržava v zavetju stranke, ki je taka »zarada« ne razburja.

Takemu bodo vsi grehi odpuščeni!

Gorje onemu, ki bi ga v Sloveniji zalotili pri »zaradi«, a ni obenem pristaš »zarad« vjene stranke! Tako bi mogla belgrajska porodica ugotoviti, da je v satrapiji Sloveniji korupcija, in da te raz-

mere sčisti, bi poslala svoje »poštene« ekspanente, ki so se učili upravnih metod pri kadiji.

Za to gre v tem boju in za nič manj. Zgodilo se bo to sicer v teh razmerah tudi drugače kmalu, kajti beg iz državne upravne službe je tako velik, da lahko nastopi v Sloveniji upravna katastrofa, ki jo bo moral reševati srbski pandur.

Slovenci bomo imeli ne samo pri carini, vojaštvu itd. srbsko upravo, kjer so že imamo, temveč tudi v politični upravi.

Zato moramo našemu ljudstvu povedati, da v zahtevah političnih konceptnih uradnikov po izboljšanju enotnega položaja ni zapopadena samo ta zahteva, temveč globlji — tem uradnikom morda še neznan pomen. Gre tu za boj proti balkanizaciji naše uprave, gre tu za boj proti pandurjem v naši upravi. Kdor pozna makedonsko metodo, mu je jasno, kaj to pomeni!

Naš list — povedati moramo, da ne pripada naši stranki niti ena tretjina omenjenih uradnikov — ugotavlja, da je pokret političnih konceptnih uradnikov le izraz poštene slovenske duše, ki se zgraja nad vsako korupcijo in socialno krivico.

Naše ljudstvo, naša stranka je s svojim bojem za slovenstvo in avtonomijo na strani naših ponižanih v bedo potisnjenih sinov, ki s skrajno silo in obupom drže zadnje postojanke, da jih ne zasede in posrbi pandur. Naša stranka ne rekrimirá krivic, ki so jih nekateri uradniki morda po višjem ukazu, iz strahu zagrešili nad našim ljudstvom, temveč z veseljem beleži, da se je politični konceptni uradnik zganil, ko mu gre za poštenje.

Slovensko ljudstvo, ki ni odvisno od milosti belgrajske porodice, motri s strahom položaj slovenskega upravnega uradnika in uradnika sploh, toda pri tem napoveduje, da bo branilo poštenost v upravi. Zavračalo bo balkanizacijo naših notranjih razmer s skrajnimi sredstvi in slovenskega političnega uradnika podpiralo, ako se bo boril za svojo poštenost in pravico. Ako slovenski minister, ako slovenski pokrajinski namestnik ne razume položaja, razume položaj slovensko ljudstvo! In gorje mu, ki bi hotel uvesti k nam metode turških kadijev!

Politične vesti.

† »Slovenski Narod« in avstrijakantstvo. »Slovenski Narod« se zgraja nad pisavo »Slovenca«, ker »Slovenec« ne leži v prahu pred Belgradom, ampak si dovoli včasih tudi kakšno ostro besedo na naslov nesrečne belgrajske uprave. Kakšno trdo besedo si dovoli sicer vsakihih let enkrat tudi »Slovenski Narod«, ampak po mislih »Naroda« je dovoljena samo »Narodu« in drugemu nikomur. Če pa se le najde kdo drugi, n. pr. »Slovenec«, pa »Narodu« že voha »veleizdajstvo nad državo«. Okrog »Naroda« sedi sicer precej juristov, ampak ti gospodje očividno še danes ne vedo razločevati med Belgradom kot nosilcem centralistične uprave in pa med Belgradom kot glavnim mestom države in središčem srbskega naroda. Proti državi kot taki »Slovenec« ne hujska, pač pa nastopa in bo tudi brez milostnega dovoljenja od strani »Naroda« brezobzirno nastopal proti izrastkom belgrajskega upravnega režima. Tega razločka seveda narodno-napredna zaspavanja noče ali pa ne more razumeti, ampak se vselej oprime rešilne bilke »avstrijakantstvo«, da bi nam na ta način eno namazal na hrbet in nas osmolil.

Prvi zemljani na mescu.

Čudežni doživljaji dveh Angležev. 28 Angleški spisal H. G. Wells. — Poslovenil — e — (Dalje).

Legla sva in poslušala — Glasovi so prihajali in odhajali in hodili krog naju. Videla pa topot nisva ničesar.

Šepniti sem hotel Kavorju, da omagujem od gladi in da ne morem več naprej, pa jezik mi je bil ves osušen.

>Kavor —< sem hripavo rekel, »jaz moram nekaj jesti, — moram —<

Obrnil se je k meni. Obupna groza mu je stala na licu.

>Vzdržati morava!< je dejal.

>Ampak jaz moram!< sem odgovoril.

>Poglejte moje ustnice!<

>Tudi mene muči žeja že dolgo!<

>Da bi bilo vsaj kaj snega ostalo!<

>Ves je skopnel! — Pred par urami sva bila na ledenem severnem tečaju — sedaj pa sva kakor pod vročim afriškim solncem.<

Grizel sem si prste.

>Obla —! Ni druge rešitve ko obla!<

Zbrala sva zadnje moči in lezla naprej.

Nisem mislil na drugo ko na jed, na jed in pijačo. Mislil sem na šumeče hladilne poletne pijače —.

Kako sem si želel vrček piva! Pred očmi mi je vstajal zaboj piva, ki sem si ga založil v svoji kleti v

Limpnah. Oh —! Mislil sem na prekajeno slanino, na mrzlo pečenko, na svinjetino —. Gladno zehanje me je krčevito grabilo —.

Lezla sva skozi goščavo živordečega vejastega rastlinja. Debelo, mesnato je bilo. Lomilo se je pod nama in mastna mokrota se je cedila iz njega.

Gledal sem polomljene, mastne veje. Zdele so se mi užitne. In prijeten vonj je prihajal iz njih.

Utrgal sem vejico in povohal.

>Kavor —< sem dejal s hripavim polglasom.

Obraz se mu je skremžil od krčevitega premagovanja.

>Nikar —< je šepnil in oči so mu uhalje po okusnem mesnatem zelišču.

Vrgel sem vejico v stran in lezla sva naprej po zapeljivem pašniku.

>Kavor —< sem vprašal, »zakaj ne —?<

>Strupeno je —< sem ga čul odgovoriti, pa ni me pogledal. —

Spet sva lezla nekaj časa.

In tedaj sem se odločil. Nisem se mogel več držati —.

>Poskusil bom —< sem dejal.

Obrnil se je in me je prijel za roko.

Prepozno je bilo —!

Že sem si natlačil polna usta sočnega, mehkega vejčja —.

Čepe me je opazoval in lica so se mu spačila od poželenja.

>Jako dobro —< sem momljajal s polnimi usti.

>O Bog —< je vzkliknil.

Gledal me je, kako sem željno jedel, mišice na obrazu so se mu tresle od premagovanja in od gladnega kopnenja — in podlegel je tudi on —.

Polne pesti si je natrgal bujnega rdečega vejčja in ga nesel k ustom —.

In nekaj časa ni bilo čuti drugega ko cmakanje —.

Meseno debelovejasto zelišče je imelo okus kakor zemeljske gobe, le mnogo redkejšo in rahlejšo vlaknino je imelo. Mesnato je bilo in ko sem ga požiral, me je grelo po grlu in požiralniku.

Izprva nisva čutila drugega ko zgolj telesno zadovoljstvo nad utešeno gladom.

Kako pa se nama je ulila kri topleje po žilah in po ustnicah in prstih nama je gomazelo. — In smešno bedasto misli so nama vstajale v možganih in jezik se nama je čudno razvzoval —.

>Jako dobro —< sem ponavljal. >Preklicano dobro! To bi se najedli naši gladni zemljani! — Izvrstna rešitev naše socialne bede, tale mesec —! Naše socialne bede —<

—< sem ponavljal in si poželjivo spet nimašil polna usta slastnega zelišča.

S čudnim, dobrovoljnim zadoščenjem me je polnila misel, da sva našla tako dobro stvari na mescu. Poprejšnja gladna onemoglost je izginila in mesto nje sem čutil razposajeno veselost. Strah, groza in

neprijetnost — na vse to sem popolnoma pozabil. Mesec zame ni bil več planet, s katerega sem hotel na vsak način spet pobegniti, ampak udobno pribežališče za ubogo človeštvo. Pozabil sem na selenite, na goveda, na prepada, na podzemeljski ropot in hršč — na vse, in čutil edinole mamljivo nasladnost uživanja —.

Kavor je odobravaje ponavljal mojo hvalo mesečnih dobrot in vzneseno prikimal s polnimi usti mojim nazorom o reševanju zemeljske socialne bede.

Čutil sem, da se mi je vrtelo v glavi, pa pripisoval sem to vplivu okusne hrane po dolgem stradanju.

>Ampak —< sem mu dejal med dvema zalogajema, »velikanska reč, tole razkritje mesca, — velepomembna, da jej ni para v zgodovini! Odkar so ljudje našli krompir, še ni bilo kaj takega čuti na svetu, rečem vam, da ne!<

>Kaj pravite, je momljajal Kavor, »kaj pravite —? Razkritje mesca hočete postaviti v eno vrsto s krompirjem —? Krompirjem —?<

Hripavo, robato je govoril. Pogledal sem ga —.

Pijan je bil, se mi je hipoma zasvetilo, pijan! Tole gobasto zelišče ga je upijalo! — Tudi sem udeležil, da se moti s svojim »razkritjem« mesca. Ni ga razkril, ni ga našel, prav gotovo da ne! Le prvi je prišel nani!

(Dalje.)

pri Srbih. Zato mu hočemo tudi »avstrija-kantstvo« razložiti nekoliko temeljiteje. V Vošnjakovem procesu je sodnik ugotovil, da so »avstrijanci« ljudje, ki delajo za teritorialno združitev jugoslovanskih krajev z Avstrijo in je dejal, da takih ljudi danes med nami sploh ni. Te vrste »avstrija-kanti« torej tudi mi nismo. Smo pa bili »avstrijanci« v toliko ker smo med vojno plačevali davek, jedli sladkor in pili čaj in kadili cigarete in cigare, kar je donajalo avstrijskemu cesarju lepe dohodke za nadaljevanje vojske. Taki »avstrijanci« smo bili vsi, tudi narodni naprednjaki z Dolfetom Ribnikarjem vred, ki je Ljubljancem tako dobro redil, da se cela štiri leta niso uprli. Največji avstrijanci pa so bili in so še ostali do danes tisti, ki se še dodanes niso mogli in sene morejo otre-sti avstrijskih vladnih metod, zlasti klicanja po policiji, denuncijantstva in pa pasjega klečeplazenja pred visoko vladno milostjo. To so pravi »avstrijanci« in teh bo »Slov. Naroda« največ našel v — narodno-naprednih vrstah slovenske inteligence.

+ Poglavje o hvaležnosti. »Ljudski dnevnik« očita dr. Brejcu in dekanu v Št. Vidu g. Zabretu nehvaležnost, češ da napadate danes dr. Šusteršiča, ki jima je nekdanj skazal mnogo dobrega. — Navadno pravijo ljudje »dobrotniki« tistemu, ki deli dobrote kot človek, tako da desnica ne ve, kaj dela levica, in tak dobitnik v pravem pomenu besede ne računa nikdar s hvaležnostjo. So pa tudi ljudje, ki izkazujejo »dobrote« in usluge zato, ker mislijo, da bodo z »dobrotami« enemu ali drugemu revežu zavezali jezik. zavrli možgane in ga pollačili v svojo politično odvisnost. Taki ljudje pa niso nikoli do-

brotniki, ampak so brezsrčni poli-tični špekulantje. Takim ljudem pa ni nihče dolžan ne hvaležnosti in ne spoštovanja.

+ Bivši komunisti agitatorji za radi-kale. O bivšem nosilcu komunistične liste, Korenu, je že znano, da je prestopil k radikalom; na njegovo posredovanje sta bila izpuščena iz zaporov komunistična agita-torja Bogve in Sutač, ki sta tudi prestopila k radikalom, drugi pa baje še sledijo. Po Trbovljah prirejajo sestanke, kjer obeta-jo, da bo Koren dosegel izpolnitev vseh zahtev, ki so jih delavci stavili zadnja štiri leta in še 50 odstot. na sedanje plače, ki bodo do 15. t. m. rešene, če se delavci iz-javijo za radikale. Namen teh govorov je seveda prozoren, a komunistom utegnejo precej zmešati štrane, ker so njihovi agita-torji prešli k radikalom in še imajo pri delavstvu slejkopne velik vpliv. V teh volivnih mahinacijah radikalne stranke se zrcali vsa korupcijska radikalna stranka.

+ Slabi volivni izgledi za dr. Ninčiča. Minister vnanjih zadev dr. Ninčič kandi-dira v Vel. Bečkerek in v Kinkindi. Ker so pa tam radikalni glasovi zelo razcep-ljeni in tudi ostale stranke niso baš slabe, sodijo belgrajski listi, da bo dr. Ninčič težko prešel s svojo kandidaturom.

+ Nov radikalni list. V Mariboru so začeli srbski radikali izdajati nov sloven-sko tiskani tednik »Naša vas«. Dr. Novačan se raditega in topot opravičeno hudeje, da so mu radikali ukradli ime lista, prepove-dane in ustavljene »Naše vase«. Novačan pravi, da zaničuje »našove« misli. Srbski radikali imajo sedaj v Sloveniji že tri ofi-cielne strankine liste, en dnevnik in dva tednika, razen tega pa še dva neoficielna lista pod firmo dr. Šusteršiča, en dnevnik in en tednik. Vsi ti listi so brez naročnikov.

Volivno gibanje.

RADIKALNI KORUPCIJONISTI.

Maribor, 3. marca. (Izv.) Danes se vrši po mariborskih ulicah ameriška agitacija za volivni shod srbske radikalne stranke, na katerem bo govoril finančni minister dr. Stojadinović. Shod se vrši v nedeljo v bivši nemški kazini. Na shod va-bijo radikali Nemce z nemškimi vabili, v katerih jim obetajo, da jim vrnejo vse nji-hove pravice in njihovo posest. Na deželi so se radikalni korupcionisti vrgli zlasti na viničarje in železničarje. Bivši komu-nisti-železničarji na čelu z Nachtigallom so dobili do 20. marca vsi dopuste pod pogo-jem, da vsak dan vsaj 3 občine prehodijo. Imajo na razpolago ogromne vsote de-narja.

KANDIDATURE NEODVISNE DELAV-SKE STRANKE.

Belgrad, 3. marca. (Izv.) Glavni od-bor neodvisne delavske stranke je na svo-ji današnji seji ugotovil, da je stranka po-stavila v 17 okrožjih svoje kandidate. Z gotovostjo računa, da dobi 7 mandatov, med temi enega v Belgradu.

v Našim agitatorjem zlasti na Štajer-skem. Radikali sipljejo denar za agitacijo kakor iz koša. Sedaj, ko pride sam finančni minister na Štajersko, ki je tam kandi-diral, bo šlo še hujše. Z ozirom na to dej-stvo svetujemo našim agitatorjem, naj go-vore ljudem tako-le: Ljudje, vzemite de-narja, kolikor vam ga dajo! Čim več, tem boljše! Vzemite tudi krave, pa ne samo te, ampak zahtevajte tudi vole in prasce. Čim več, tem boljše! Samo 18. marca, na dan volitev, ne pozabite, da ste — Slovenci! Ne dajte, da bi vas belgrajska radikalija kupovala kot telčice, ampak pokažite, da v Belgradu ne pravijo tastonj o Slovencih, da so hujši kot judje. Ne bo Belgrad nas! Narobe mora biti, mi jih bomo! — Tako povejte ljudem in jih poučite, naj zahtevajo izpolnitev vseh ob-

ljub zadnji čas do 16. marca, torej pred volitvami. Na dan volitev pa storite svojo slovensko dolžnost in volite vsi kot en mož S. L. S.!

v V Glinici je sijajen voliven shod 27. februarja s temeljitim govorom poslan-ca g. Škulja pokazal moč SLS in popolno razsulo vseh nasprotnih strank, tako da se utegne zgoditi, da od vseh 300 volivcev niti enega glasu ne dobe. — Žalostno je, da si sosode na hrvaški strani Kulpe in Čabra-ke ne znajo pomagati iz Radičevščine, ki se ji pa sami rogajo. Te dni jih je obiskaval njihov kandidat neki dr. Herceg, ter jih po-trjeval za »Radičevo republiko«. Ob tej pri-liki so volivci tudi zvedeli od njega, da je bil on že dosedaj njihov zastopnik, izvoljen 1. 1920. Da, celo učitelji in duhovniki niso vedeli, da je dr. Herceg njihov poslanec. Našim poslancem, Stanovniku in Škulju pa siromaki razkrivajo svoje potrebe, češ, da ga ni, ki bi jih zastopal! Neverjetna neori-entiranost! In vendar je ljudstvo dobro kot naše in vztrajno delo bi razpršilo vse Radi-čeve zmote in bi ga prisililo k resnemu delu.

v Ima para, ima! Za volitve imajo ra-dikali denarja dovolj. Včeraj smo javili, kako razsipavajo denar po Štajerskem in po Prekmurju. Ljudem obetajo po 400 do 600 kron na roko v obliki »podpore«, obe-tajo ubogim viničarjem krave, koruzo in kdo ve kaj še vse. V Dalmacijo so poslali 8 milijonov kron v denarju namesto žita, da radikalski prvaki v Dalmaciji lože ku-pujejo glasove. V Hercegovini dobe koru-zo samo tisti ljudje, ki se odločijo za radi-kale. Koliko bodo šele razdelili po Prek-murju in po južni Srbiji! To, kar počne ra-dikalna vlada danes ne s svojim stran-karskim, ampak z državnim denar-jem, presega že vse meje. Radikalni vladi se niti ne sanja ne o tem, da ona kot vla-dajoča stranka ni neomejen gospodar in lastnik državnega denarja, ampak sa-mo upravnik državnega imetja, ki mo-ra v prvi vrsti gledati na to, da zadovolji državne potrebe. Kako pa radikali

skrbe za kritje državnih potreb, o tem vedo dovolj povedati goli, bosi in lačni dr-žavni nameščenci, lahko povedo dovolj duhovniki v raztrganih oblekah, lahko po-vedo dovolj državni dobavitelji, ki še dan-es niso prejeli plačil za svoje že pred dvema leti izvršene dobave, in železničarji in poštarji in monopolni nastavljenici, ki prejema-jo skromne plače v papirju, če-prav plačujemo voznino na železnicah in tobak v zlatu, in nebroj in nebroj drugih ljudi. Ampak za volitve — tu ima radi-kalija denarja več kot vrag toče!

v Celje. Demokratski kandidat profe-sor Mravljak je sklical v četrtek, 1. marca v Narodnem domu shod državnih nameščen-cev. Prišlo jih je celih — 8. Istočasno se je vršil pri Belem volu volivni shod Slov-ljudske stranke, katerega se je udeležilo toli-ko volivcev, da je bila dvorana pri Belem volu premajhna.

Zbor zaupnikov SLS za ljubljansko okolico.

V torek, dne 6. marca bo v Rokodel-skem domu Komenskega ulica 12 zadnje zborovanje zaupnikov SLS pri teh volit-vah. Dnevni red smo po okrožnici nazna-nili. Vabimo, da se zbora udeleže vsi člani krajevnih odborov in župani, somišljeniki naše stranke. Neobhodno potrebno pa je, da pošlje vsaka občina vsaj enega zastop-nika. — Tajništvo SLS.

Volivni shodi SLS.

Celje. Dne 1. marca zvečer se je vršil v Celju voliven shod SLS. Vrtina dvorana pri Belem volu je bila za zborovalce pra-majhna. Shod je vodil krajevni namestnik SLS dr. Ogrizek. Govoril je profesor Ves-enjak o potrebi zakonodajne avtonomije predvsem z gospodarskega vidika. Vihar navdušenja je zabil po dvorani, ko je svoj govor kratko posnel v besedah: »Slovenec bodi gospodar na svoji zemlji in imej sad svojega dela sam!« Invalid Te k a v e je go-voril v imenu invalidov, delavski tajnik Gajšek v imenu krščanskega organizi-ranega delavstva, dr. R a k u n je v kratkih, a krepkih potezih označil nasprotno stran-ko. Zopet je pokazal shod v Celju, da naša stranka in njen avtonomistični program ni prevzel samo našega kmeškega ljudstva, ampak da je do globine prešinil tudi naše delavstvo, obrtništvo, uradništvo v mestih.

Kandidat Reisner in maksimiranci.

Mi, najbednejši med bednini smo zo-pet pridobili vnetega zagovornika za od-pravo maksimiranja in to v osebi našega dičnega g. Reisnerja. Čudo prečudno, kdo bi bil pričakoval kaj takega! Ni še minulo leto dni, kar se je ta naš novi zaščitnik na sestanku JDSarjev odločno izjavil za ma-ksimiranje (samo za nižje seveda) rekoč: »Maksimiranje v principu ne moremo ugo-varjati, skušati moramo, da pridemo v redne razmere.« Tako in podobno je pred-lagal Reisner večkrat tudi pri sejah »Osr-zvezec«. In glejte! Ni preteklo mesec dni po teh Reisnerjevih besedah, pa smo se mi maksimiranci naenkrat znašli sredi prednih razmer, kajti »tehtna beseda« g. Reisnerja v Belgradu ni našla gluhih ušes in je obveljala.

Ka pa prebiram te dni neko februar-sko številko »Jutrac«, kjer je govor o novih draginskih dokladah, pa namah zagle-dam debelo tiskano vrstico: »govornik (R.) izjavlja, da bo v specialni debati predla-gal ukinjenje maksimiranja.« Skoro nisem verjel lastnim očem. Ali je to isti Reisner ali ni? Ali nam res ne privoščijo več vese-

lega življenja v teh »prednih razmerah«, katerih smo se že tako privadili, da bi nam utegnulo škoditi, če bi se spet enkrat do si-tega najedli. Gosp. profesor! pomislite vendar, kaka katastrofa lahko nastane vsled vsakega velikodušnega namena.

Vsekakor je ta nenadni preobrat v na-zorih g. kandidata izreden pojav, ki nas lahko zopet privede nazaj v »izredne raz-mere«. Ker jih pa ne želimo, bomo dne 18. marca že poskrbeli, da g. Reisner ne pade več v podrobne skušnjave.

Koroške novice.

k Smrt blagega koroškega duhovnika. V Železni Kapli je umrl tamkajšnji župnik in duh. svetnik Matevž Germ. vnet in blag duhovnik in zvest sin svojega nara-da. 14 let je župnikoval v Kapli in doživel končno razdejano ob vpadu volksverov-cev, ki so mu župnišče popolnoma podrli in uničili velik del njegovega imetja. Od-pustil je vsem in vsem delil le dobrote. Zato je končno zmagal tudi srea svojih na-sprotnikov in ko je umrl, so se vsi solzili za njim. Bog mu bodi večni plačnik!

kLjudsko štetje na Koroškem. Dne 7. marca bo zopet preizkusni dan za ko-roške Slovence, ki so ostali pod Avstrijo. Tedaj se vrši ljudsko glasovanje, ki bo po-kazalo, kako se drže po plebiscitu naši ljudje. Seveda niti misliti ne smemo, da bi bil uspeh nepotvorjen, da bi se popi-sovanje vršilo brez pritiska in brez zvijač. Vendar bomo na splošno dobili vpogled v duševni razvoj naših koroških bratov. Za obrazec ljudskega štetja stavi v narodnost-nem pogledu toliko zanj, da mora v eni ali drugi kaj obličati za nemštvo. Vpraša-nja so štiri: a) jezikovna pripadnost, b) znanje nemščine, c) narodnostna pripad-nost, in d) plemo (velja za žide). Trikrat se bo moral torej preprosto Slovenec izviti iz nastavljenega pasti, in to pod omamljujo-čim pogledom — ako ne naravnost priti-skom — nemškega učitelja in birčiča. Pod staro Avstrijo je služil kot past za Slova-ne pri ljudskem štetju »občevalni jezik«. Tedaj je vsako štetje izkazalo na Koroškem manj Slovencev: 1880. l. 102.252, 1890. l. 101.030, 1900. l. 90.495, 1910. l. 82.212. V približno enakem razmerju je naraščalo število Nemcev. Kako bo topot? »Koroški Slovenec« je na straži; budi in opominja neprestano, a zadnjo številko je popolnoma posvetil temu dogodku. A tudi nasprotniki so na delu in celo oblasti. Ta-ko je zloglasni okrajni glavar Rainer izdal okrožnico, v kateri pravi: »Števene komi-sije morajo poskrbeti posamezne občine in se pri tem v prvi vrsti ozirati na javne uradnike in nastavljen-ce Nemce, ki so bili izgnani iz na-rodni držav.« Potemtakem naj po-pisujejo slovensko prebivalstvo ne samo Nemci, ampak tuji. Dobro je le to, da se kakega naroda s potvorjenim ljudskim štetjem še ne spravi s sveta.

k »Koroška Demovina« — isto kar nekdanji »Štajerec« — je začela zopet iz-hajati.

Štajerske novice.

Š Zadeva atentatorjev na Cirilovo ti-skarno. Voditelji mariborske demokratske stranke so poslali včeraj in predveč-rajšnjim več deputacij k predsedniku okrožnega sodišča in k državnemu pravd-niku z zahtevo, da se vsi zaprti Orjunci izpuste. Sodišče jim je ugodilo doslej sa-mo glede faktorja demokratske tiskarne Ložeta Strašnika, 10 atentatorjev pa je ostalo še nadalje v zaporih.

Š Iz demokratske stranke je izstopil in odločil mandat obč. svetovalec veletržec R. Stermečki v Celju. Njegovo mesto v obč. svetu zavzame veletrgovca Ivan Ravnikar. Stermečki je odjadril k radikalom.

Š Smrt na kosa. V Celju je umrl faktor Zvezna tiskarne g. Edvard Rudolf. — Istotam je umrla soproga mestnega organista in lastnika orglarske šole v Celju g. Josipina Bervar. — N. p. v m. l. Š Ušive pošne pošiljave. »Straža« poroča: Na peronu glavnega kolodvora v Mariboru stojita že več dni dva poštna ročna vozička, naložena s poštnimi paketi za rekrute iz Srbije, Črne gore in Makedonije. Na obeh vozičkih so pritrjeni napisi, ki svarijo potnike, naj se ne približajo paketom, ker so — okuženi od uši. Pisce teh vrst si je ogledal oba vozička s paketi. In kaj je videl? Po paketih kar mrgoli — macedonskih in črnogorskih uši. Mariborska pošta se brani prevzeti te pa-kete. Menda bodo uši s paketi vred transportirali zopet nazaj na Balkan. — Stvar je zelo resna, ker so uši prenašalke pegavca, ki je prav te dni zahteval med nami drago žrtev (kaplana Kujdža).

Sestanek zaupnikov SLS sodnega okraja Novo mesto

bo v ponedeljek, 5. marca, točno ob 10. dopoldne v Rokodelskem domu v Novem mestu. Naše zaupnike prosimo, da se tega sestanka zanesljivo udeležijo.

Dom in Svet.

Pravkar je izšla 2. številka letoš-njega letnika z naslednjo vsebino:

Leposlovni del: I. Pesmi: A. Remec: Vizija. — T. Debeljak: Rajska ptica. — Vodnik Fr. V album. — J. Pogačnik: Menihi. — Dante Alighieri, La Divina Commedia, Nebo, II. — II. Miran Jarc: Ognjeni zmaj. Pesnitev v dramatični obliki. — III. Leposlovna proza: I. Pregelj: Bogovec Jernej. — C. Jeglič: Obrazi.

Prosvetni del: I. Članki: I. Pregelj: Medved-lirik. — II. Zapiski: Jezikovne ocene (Breznik). — Ocene novih knjig (Debevec, Lovrenčič, Pregelj). — Umetnost (Mantuani, Stel). — Opera (Premrl). — Iz pisma uredniko-va. — Priloga: Grottgger A.: Komet.

Ilustrirana je z reprodukcijami le-sorezov B. Jakca. Poleg Bogovca Jer-neja opozarjamo na daljšo simbolično pesnitev Mirana Jarca Ognjeni zmaj, ki slika v silni viziji prepleteni tu in tam s pristno liriko, ki smo se jo že skoroda odvadili v novejših pesmih, vso veličastno grozo sedanje dobe z nje-

nimi prekucijami v realnem in duhov-nem svetu človeštva.

Čitatelje »Slovenca« ponovno opo-zarjamo na »Dom in Svet«. Naj se dvig-nejo enkrat od svojega samo zabavnega čtiva in sežejo po tem glasniku naše kulturne generacije, ob katerem je od številke do številke čutiti zorenje njene-ga duha in umetniških problemov, ki jih zasleduje. Naj ne izostane od naročbe nikdo, ki to količjak zmora. Ne pozabi-mo, da je kulturna bodočnost slovenstva v naših rokah, v rokah nas vsakdanjih ljudi, ki od meseca do meseca štejemo krone za naročnino naših publikacij. Ne pozabimo, da je najlepši za-govornik naše kulturne volje in zrelosti ravno Dom in Svet. Kdor se pravočasno naroči, dobi še vse številke, ker je uprava tiskala primerno število nad dosedanje število naročnikov. Ne pozabite, da se vam danes v knjigo naložen denar najbolje rentira, posebno v vsebinsko in po opremi reprezentativ-no knjigo kot je »Dom in Svet«. Naj leži na vaših mizah kot simbol vaše kulturne zavednosti, naj se hrani v vaših knjiž-nicah, — bodoči rod Vam bo hvaležen.

Ako ga ne naročite, ga boste mogoče pozneje za drag denar kupovali iz rok prekupeev.

Pri tej priliki opozarjamo že na-prej na 3. številko, ki bo izredno pestra samega najboljšega čtiva, ki bo kakor čudovita melodija neslo po vsi do-movini pesem o koncu in vstajenju Slo-venstva. (I. Pregelj: Slovenska legenda).

Iz vsebine opozarjamo na sledeče sestavke: Leposlovje: I. Pregelj: Finis Sloveniae. — St. Majcen: Apokalipsa. — J. Iv. Cankar: O človeškem napuhu. — J. Jalen: Dom (Drama). — C. Jeglič: Obrazi. — N. Velikonja: Veržica. — Miran Jarc: Zakaj vas ni med nas?

Prosveta: I. Pregelj: Medved-dramatik. — Fr. Mesesnel: Mladostna slika Primčeve Julije. — St. Majcen: Slovstveni eseji.

Ponavljamo še enkrat: Naj nihče, ki ljubi slovensko kulturo, ne zamudi pravočasno prigrizati naročbe. Dpisni-ca zadostuje; naročnino poravnate po položnici; uprava dovoljuje plačilo v dveh obrokih.

II. telovadni teden Jugosl. orlovske zveze 4.—11. marca t. l.

»Orel« je kulturnovzgojna katoliško-narodna organizacija, ki ji njena načela in pravila določajo nalogo, da naj vse sile posveča tako telesni kakor duševni vzgoji mladine na temelju krščanskih načel, mladini ustvari zdravo podlago za krščansko življenje v družini, krepi njeno narodno zavest in ji da temeljito državljansko vzgojo in izobrazbo. Po tem načrtu prerajena mladina, organizirana in vzgojena v Orlu, naj zbujajo, utrjuje in vneema ljudstvo za vzore krščanskega mišljenja in življenja.

Telesno, umsko in нравno dviganje ljudstva na podlagi vsej javnosti očitnega načrta v Zlati knjigi Orlov in Poslovniku je tako tesno strnjeno v eno nerazdelljivo celoto, da so Orlu vse tri panoge delovanja enako važne glede praktičnega izvrševanja njegovega poslanstva v ljudstvu. Ker pa je uspeh telesne vzgoje čutno lažje zajemljiv, svoje delo in uspehe Orel najlažje pokaže s svojimi telovadnimi nastopi, ki naj obenem služijo za merilo tudi duševnega napredka in stanja te 16 let stare mladinske organizacije.

Da položi ljudstvu na najskromnejši in najcenejši način javen račun svojega dela in omogoči vpogled v praktično izvajanje svojega programa prijatelju in nasprotniku, podporniku in omalovaževalcu, priredi letos v drugo Jugosl. orl. zveza svoj telovadni teden s 5 telovadnimi večeri v telovadnici Ljudskega doma, akademiji naraščaja in Orlic v dvorani Ljudskega doma in zaključno orlovsko akademijo v Unionu. Vsi ti nastopi so vsakomur dostopni, posebno še tistim, ki se za delo naše mladine zanimajo, in onim, ki to delo radi prezirajo, zanikavajo ali smešijo.

Sporod celega tedna, objavljen na plakatih in programnih listih, za tekoče dneve nastopov tudi v »Slovenec«, obsega nebroj vsakovrstnih telovadnih vaj: 24 raznih sestav prostih vaj, 11 sestav vaj z orodjem (palico, kiji, batonom, ročkami, venci, robci, loparji, bobenčki), 8 različnih skupinskih vaj, rajalne pohode in redovne vaje; simbolične in osnovne vaje, nagovore; deklamacije (več izvirnih), demonstracijo tekem, rajanje, skoke; vaje na drogu, visečem drogu, gredeh, bradlji, mizi, konju, krogih, lestvi; boks, rokoborba, lahka atletika, natezanje vrvi, dviganje bremen, igre. Skoro vse vaje spremlja godba (klavir ali na lok, deloma celotna vojaška); več kompozicij je izvirnih, za orlovske vaje. Godba igra tudi med kratkimi premori. Nastopi trajajo povprečno po 2 uri.

Lanski I. tel. teden je bil (izvzemši en večer) dobro obiskan, zlasti glavni trije nastopi. S svojim delom in nastopi — zlasti v Brnu! — si je Orel pridobil novega ugleda. Kdor hoče zanesljivo dobiti mesto, naj si preskrbi pravi čas vstopnice in pride pred pričetkom, posebno v Union 11. marca ob 8. uri zvečer! Tam bodo razstavljena tudi darila, ki si jih je priobril Orel v Franciji in Čehoslovaški.

Pridite in sodite!

J. H.

Dnevne novice.

— Osebnost z naše univerze. Do zadnjega časa je bilo rojstno mesto rimsko-godba pesnika Propertija neznano. Klasični filologi so domnevali, da je bilo mesto Assisi, a gotovih dokazov za to niso imeli. Univerzitetnemu profesorju klasične filologije dr. Ivanu Lunjaku v Ljubljani pa se je posrečilo na podlagi starih rokopisov dokazati, da je bilo mesto Assisi res Propertijev rojstni kraj. Z ozirom na ta znanstveni uspeh je italijanska »Academia Propertiana« v Assisiju imenovala našega učenjaka za svojega častnega dopisujočega člana. Odličnemu znanstveniku pristočno čestitamo.

— Papež za Rusijo. Iz Moskve poročajo, da je dospela tjakaj velika pošiljatev zdravil in sanitetnih potrebščin, ki jih je daroval papež Pij XI.

— Na Karlovi univerzi v Pragi je promoviral dne 27. februarja za doktorja vsega zdravilstva Juraj Hrenčević, senior »Krekac«.

— Izjava. Ker se širi vest, da sem jaz določen za čuvarja skrinjice dr. Šusteršičeve stranke pri prihodnjih volitvah, izjavljam, da se je to zgodilo popolnoma brez moje vednosti in proti moji volji ter da tega posla seveda tudi ne prevzamem. — Preserje, dne 3. marca 1923. — M. Peršič l. r., župnik.

— Medsebojna pomoč. — Kar napiše »Ljudski dnevnik« proti SLS, takoj ponatisne »Slovenski Narod« in doda še nekoliko zaspanih opazk na naslov policijske direktorije. To godlo zabeli potem »Jutro« s par ocirkami in jo servira »Jutranjim Novostim«. Ostanek iz »Jutranjih Novosti« pa zalije še »Kmetijski list« s svojo samostojno gnojnico in tako prekuhana in zabeljena pacarija pride zopet v »Ljudski Dnevnik«! — Tak je večer obtok vseh stvari na tem svetu.

— Prelevil se je »Slovenec« iz avstro-filiske unije v pravcatego jugoslovenskega revolucionarja in nihilističnega komuni-

sta. — Tako piše »Slovenski Narod«. Po Ljubljani pa se govori, da bo nekdanji radikalno-slovenski »Slovenski Narod« prihodnje dni izpremenil svoje ime v »Polizeiblatt für das Herzogthum Krain, öffentliches Organ für angenehmen Schlaf und gute Verdauung«.

— »Slovenski Narod« je hud. Kadar je »Narod« hud, to nekaj pomeni. Predno se namreč stari ata prebude iz svojega spanja, traja navadno zelo dolgo. Kadar se pa prebude, oblečejo »šlafrok«, se vsedejo za mizo, popijejo svojo belo kavo in se zadovoljno obrišejo. Potem stari ata nataknejo očala na konec nosa, še enkrat zazeajo in potem začno brati »Slovenca«, ker »Narod« jim je predolgčasen. Tega bero samo zvečer, da lažje zadremlejo. Ko so pa pred dvema ali tremi dnevi ata vzeli »Slovenca« v roko, so se silno razjezili. Brali so namreč v »Slovenca« nekaj o uradnikih, kjer je stalo zapisano: »Sicer se pa državni nameščenci dobro zavedajo tega, da jim bo šele takrat boljše, kadar bomo Slovenci s svojim denarjem sami gospodarili. Belgrad pomeni ne samo za državne nameščence, ampak za vso Slovenijo le pogin.« Ko so ata te pregrešne besede prebrali, so pomerknili očala na čelo, si z rokavom obrišali kapljico na koncu nosa in potem udarili po mizi: »Falotje! Lumpje! Kam smo prišli, oj, kam smo prišli! Nobenega spoštovanja ni več pred oblastjo na svetu, prav nobenega! Njega dni, ko smo bili še mi mladi, smo se kar valjali po tleh pred gosposko in čim bolj nas je ta tepla po hrbtu, bolj smo vpili: »Ach, welche Ehre, Herr Hofrat!« Danes pa ta klerikalna banda pravi, da se noče več dati tepsti, niti od visoke gosposke ne! Ne od dunajske in ne od belgrajske in ne od laške, sploh od nobene. Ti ljudje hočejo kar vse podreti. Je pa moj »pubic« že boljši.« »Na, pubic,« kličejo ata nato svojega čuka, »na cukerčka, schön bitten, Pubi, so, sehr schön, Pubi.« Atu je »Pubic« še danes vzor vseh živalskih in človeških in narodnih vrlin, ker »Pubic« lepo parira in se vsede na zadnje noge lepo na komando, samo da cukerčka dobi — ampak taki klerikalci, ki nočejo več za cukerček sesti na zadnje noge in lepo parirati, so pa atu groza in strah, da kar začno kričati: Polizei, Polizei...

— Liberalno gospodarstvo. Iz Hrastnika nam poročajo: Tukajšnji Krajni šolski svet je oddal stavbeni material podirajoče se šole Sokolu, ozir. kakor sedaj trdijo, združenim narodnokulturnim društvom kar pod roko, odklanja pa druge ponudnike, ki obljubljajo 70.000 kron in še več kot Sokol, že napovedano licitacijo pa je preklical. Tako se dela na Balkanu, pri nas pa se je dosedaj delal o skupnem premoženju javen obračun in se je na licitaciji oddajalo. Balkanske metode pa odklanjamo, čeprav to slavni zlahki ni po godu. Seveda pučiteljstvo to zahteva, kakor pravi »Jutro«. Zopet to slavno hrastniško učiteljstvo, ki pošilja v višji šolski svet Gnusa, da ne bi odkril gotovih aktov in bi se zagnusilo celi domovini. Če pa želite kakega pojasnila, pa kar naznanite, sicer pa je sedaj post, čas pokore in poboljšanja.

— Nov Protičev list. V Novem Sadu je začel izhajati Protičev list »Nova Srbijac«.

— Dva nova otroška domova se ustanovita v Šabcu in Nišu.

— Umrl je v Gradcu vpok. vseučiliški profesor Heinrich Bank, ki je 41 let deloval na graški tehniki. Pokojnik je dosegel starost 88 let.

— Ravnateljica ameriškega Rdečega križa gđ. Benediktin je dospela v Belgrad, kjer se dogovarja z vodstvom srbskega Rdečega križa zaradi skupne akcije na Balkanu.

— Od lakote umrl je v Valjevu 70 letni Radovan Jeremić.

— Na naslov tobačne režije. Iz vrst tobakarjev smo prejeli ta-le vzdih: Slišali smo in brali, da je Jugoslavija glede pridelovanja tobaka, če ne na prvem, pa vendar na odličnem mestu med državami na kontinentu. Odlikovale so se naše tovarne tudi pri izdelavi in pripravi raznih vrst tobačnih izdelkov. Naše smodke so bile na Bavarškem in sploh v Nemčiji neka zaželjena posebnost. Kako velika in blagodejna je bila razlika med cigaretnim tobakom — izdelanim pri nas (v Ljubljani) in pa na Mažarskem. Le en primer: fini hercegovski na Mažarskem je bil mnogo slabši, kot pri nas srednji turški: in vendar je bila za hercegovski in srednji turški cena tu in tam ista. Naša tobačna režija je pa menda mnenja, da se moramo tudi tu zednačiti. (Se je žel Op. ured.) Konsumente cigaret je udarila najprej s tem, da je prepovedala v zadnjem času najboljši cigaretni papir »klub« in »goblub«. Pred tem smo imeli še boljše vrste. Sedaj smo pa izgubili najbolj priljubljeno vrsto cigaretnega tobaka: »srednji turški« in dobili za nadomestilo ničvredni, pa dražji »zetski duvanc«.

— Prometne izboljšave. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnic se bori s finančnimi težavami, o katerih je izjavil ravnatelj Vrbanič: Zagrebško ravnateljstvo je zahtevalo od prometnega ministarstva za leto 1922/23 700 milijon Din; dobilo je pa samo 371 milijon Din. Ker to

ni zadoščalo, je zahtevalo še 154 milijonov Din, kar pa tudi ne more zadostovati, ker so cene potrebščinam silno poskočile in ker se je promet pomnožil. Napovedal je tudi, da bodo izenačili v Srbiji in Črni gori veljavne plače s plačami prečanskih železniških uradnikov. Uredile se bodo tudi stanarine.

— Denarja dovolj — za kvartanje. Novosadska »Zastava« poroča, da so v Belgradu tri gospe, seveda soproge visokih oseb, igrale karte in je dobila ena izmed teh visokih belgrajskih dam v igri pol-druge milijon dinarjev, izgubila pa je ena 900 tisoč, druga pa 600 tisoč dinarjev. — Pri nas pa gledajo ljudje za koščkom kruha.

— Zagorje ob Savi. Katoliško slov. izobražev. društvo priredi v nedeljo, dne 4. marca popoldne ob pol štirihi skloptično predavanje: »O katoliških misijonih v Aziji«. 60 barvanih slik bo pojasnjevalo življenje in trpljenje katoliških misijonarjev in razširjanje sv. vere med azijskimi narodi. — Vabimo.

— Hrastnik. V noči od 1. na 2. t. m. se je ponesrečil v rovu pri delu rudar Hrastnik ter je 2. t. m. zjutraj umrl. Bil je miren in skrben oče. Zapušča ženo in tri male otroke. R. I. P.!

— Zahvala društvu »Skalac«. Ob priliki smučarske tekme društva »Skalac« dne 17. svečana t. l. v Plavci pri Ratečah je »Obmejno prosvetno društvo« nabralo Din 225 med člani društva »Skalac«. Ob tej priliki se Skalarem najtorje zahvaljujemo za njih dar in želimo, da bi imeli mnogo posnemalcev, posebno ker je »Obmejno prosv. društvo« šele v razvoju. Društvo je nepolitičnega značaja in prepotrebno za našo vas, ker stoji tik ob italijanski in avstrijski meji. Državlani v notranjosti Jugoslavije, spominajte se svojih mejašev! Vsak najmanjši dar bo z veseljem sprejet. Darovi naj se pošiljajo na »Obmejno prosvetno društvo« v Ratečah. —

— Udeležniki II. hotelske razstave v Pragi opozarjamo, da se odpeljejo dne 5. marca s praškim brzdovlakom, ki odhaja ob dvanajstih opoldne iz Ljubljane.

— Neznana vstopljenka. Na Vevčah so 1. t. m. potegnili iz Ljubljanske truplo ženske, katero je ležalo vsaj 3—4 mesece v vodi. Stara je okoli 30 let. Truplo so prenesli v mrtvašnico v sv. Urhu.

— Listnica uprave: Gospod inserent pod šifro »Trgovca« naj pošlje v upravo po došle ponudbe.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov. Tvrde Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg štev. 20, ter Aleksandrova cesta štev. 1. 3322

Prevoz zemeljskih ostankov judenburških žrtv.

Odbor za prenos l. 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. pp. je poslal na politične stranke v Sloveniji in na narodne in kulturne organizacije poziv, iz katerega posnemamo sledeče:

V maju leta 1918 je bilo po prekem sodu v Judenburgu ustreljenih 6 vojakov bivšega 17. pp.

Zemeljski ostanki ustreljenih žrtv so pokopani v Judenburgu.

Za upori v čeških polkih je sledil upor v slovenskih polkih in bataljonih. Nemško in mažarsko vojaštvo pa je ostalo trdo in nemajano v globoki zavesti, da se morajo strahote vojne nadaljevati, ker gre za koristi nemštva in mažarstva — proti koristim Slovanov.

V dušah slovenskih vojakov je zažarela iskra odpora proti duhu, s katerim je bilo prenasajeno stremenje nadaljevati vojno do najskrajnejših sil, proti duhu germanskega in mažarskega nasilja.

V mislih naših vojakov je dozorela volja in hotenje po narodni svobodi, po lastni državni individualnosti.

Temu svojemu notranjemu razpoloženju so slovenski vojaki dali viden izraz z uporom 17. pp. v Judenburgu. Ta upor je v slovenskem narodu še globlje zrahljal vero v Avstrijo in je ustvaril in utrdil tla, na katerih je mogel dozoreti razpad monarhije in na katerih je vzcvetela naša jugoslovenska država.

V Judenburgu ustreljeni slovenski vojaki so se zgrudili kot žrtve na žrtveniku za našo svobodo.

Njih spomin ne more narod lepše proslaviti in svoje globoke hvalečnosti ne izrazitejši pokazati, kakor da povzroči prevoz njih zemeljskih ostankov iz mrzle tujine v domačo grudo, da jim tu postavi dostojen spomenik.

Inicijativa za to misel je izšla iz vrst bivših vojakov 17. pp., ki so za izvršitev opisane namena ustanovili izvrševalni odbor.

Dnevi prevoza in pokopa judenburških žrtv morajo biti veličastno počestitev spomina teh naših sinov. V teh dneh morajo naša srca postati kresovi vrh naših gora, vidni daleč tja v notranjost vseh tujih držav. V teh dneh mora biti dokumentirana enotna volja naroda živeti svobodno v svobodni državi.

Prevoz in pokop judenburških žrtv je treba dati veličasten zunanji sijaj; tega čina pietete in te manifestacije za našo svobodo se mora udeležiti ves narod po svojih najboljših zastopnikih. Radi tega se podpisani odbor obrača na vse politične stranke, na vsa naša najvažnejša kulturna zastopstva, na gospodar-

ske organizacije, na narodna in stanovska društva, telovadne organizacije, na vse, kaj predstavlja narodovo politično, kulturno, gospodarsko in social. življenje z vpludnim predlogom, da osvoje v dopisu izraženo misel in da se kot vrhovne institucije narodovega udejstvovanja odločijo s svojim enotnim in složnim sodelovanjem dvigniti sijaj zamljše-nega vsenarodnega čina hvalečnosti do onih, ki so za našo boljšo bodočnost žrtvovali svoja mlada življenja.

Svojo izdatno pomoč sta obljubila predstavnika civilne in vojaške oblasti, gospod pokrajinski namestnik in gospod divizionar dravske divizijske oblasti. Gospod pokrajinski namestnik je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo.

Istočasno s prevozom in pokopom se ima izvršiti odkritje velikega nagrobnega spomenika, in sicer namenjenega vsem, ki so se zgrudili in umrli v odporu proti nasilju za našo svobodo.

Podpisani odbor je skromnega mnenja, da bi predstavniki političnih strank, kulturnih organizacij, narodnih in stanovskih društev in telovadnih organizacij tvorili širši odbor, ki bi podpisal oklic na narod in v čigar imenu bi se cela misel izvršila.

Odbor si dovoljuje izraziti prošnjo, da bi omenjene institucije blagovolile izraziti svoje soglasje s stavljenim predlogom in da bi označile osebe svojih predstavnikov, katerim bi si podpisani odbor dovolil predložiti v podpis oklic na narod in katere bi tvorile predlagani širši odbor, čigar željam bi podpisani izvrševalni odbor podredil svoje delo.

Odbor za prenos l. 1918 vsled upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov bivšega 17. pp.

Resno gibanje železničarjev.

Dne 2. marca 1923 so se v Ljubljani sestali zastopniki vseh obstoječih železničarskih organizacij in po temeljiti obravnavi sedanjega obupnega gospodarskega položaja železniškega osebja enoglasno sklenili:

Na eni strani okolnost, da vlada do danes še ni dovolila železniškemu osebju povišanih dragotinskih in stanarinskih doklad, kakor jih je nakazala in tudi že izplačala državnim nameščencem z veljavnostjo od 1. marca, na drugi strani pa okolnost, da so se baš zadnji čas življenjske potrebščine v ceni tako podražile, da se železniško osebje čuti na svoji poštenosti eksistenci najresneje ogroženo, je prislila vso železničarsko organizacijo, da se v obrambo pravice in življenjskih interesov celokupnega železniškega osebja, neglede na njih politično mišljenje in pripadnost, sporazumemo za solidaren nastop potem skupnih protestnih odnosno manifestacijskih čudov, ki naj se vrše po vseh večjih prometnih centrih po možnosti dne 16. marca. Krajevne skupine in podružnice sporazumljenih organizacij so pozvane, da nemudoma stopijo v dogovor z vsemi v kraju nahajajočimi organizacijami odnosno njih tvorbami in podvzamejo takoj vse mere, da se more manifestacijsko zborovanje, ki bodi enodušni izraz obupnega gospodarskega položaja celokupnega železniškega osebja, vršiti nemoteno in v znanju absolutne solidarnosti vsega osebja brez izjem.

Sporazumljene organizacije dopišljejo svojim edinicam in posestrinam čimprej podrobnejša navodila.

Celokupno železniško uslužbenstvo je pozvano, da v interesu solidarnosti vsega osebja takoj ustavi ali ublaži vsa nasprotstva, ki izvirajo iz politično-strankarskih nagibov, in deluje za vsestransko strpljivo in solidarno zblizanje dosedaj — žal — tako razkosanega osebja.

V Ljubljani, dne 2. marca 1923.

Sporazumljene strokovne železničarske organizacije.

Ljubljanske novice.

Ij Telovadni teden J. O. Z. Kot otvoritvena prireditev se bo vršila danes popoldne ob 4. v veliki dvorani Ljudskega doma mladinska akademija, na kateri bo nastopala orlovsko mladina vseh ljubljanskih odsekov in krožkov. Spored te akademije je sledeči: 1. Govor predsednika OP — Ljubljana. 2. Proste vaje za leto 1923 — Orlič Sv. Jakob. 3. Deklamacija. 4. Vaje s palicami — Orličice Šiška. 5. Skupine na prostih tleh — Orlič Sv. Jakob. 6. Proste vaje — Mladenke Vič. 7. Deklamacija. 8. Vaje vaditeljev s palicami — Dijaški naraščaj. 9. Skoki čez konja na šir — Orlič Krakovo-Trnovo. 10. Proste vaje — Mladenke Krakovo-Trnovo. 11. Deklamacija. 12. Skupinske vaje — Orlič Krakovo-Trnovo. 13. Skupinske vaje z robci in venci — Orličice Sv. Peter. 14. Šaljivo rajanje: Nagajivki z medvedki. — Pri akademiji bo sodeloval salonski orkester. Cene prostora so sledeče: Sedeži po 8, 6, 5, 4 Din, stojišča po 2 Din. Dvorana bo tople zakurjena. Najljubnejše vabimo vse prijatelje naše mladine, da si ogledajo pri tej njeni prireditvi napredek in pogumno delo naših najmlajših.

Ij Prvi telovadni večer se bo vršil v ponedeljek 5. t. m. v telovadnici Ljudskega doma ob 8. uri zvečer. Nastopili bodo vsi ljubljanski orlovski odseki, vsak predvsem s lastnimi vajami, nato bo nastopila okrožna vrsta na drogu — dalje se bo vadilo: skoke čez mizo — telovadne igre — vaje na visečem drogu — skoke v daljavo — natezanje vrvi in skupno članske proste vaje za l. 1923 z rajalnim pohodom. — Cene: Sedeži po 3 in 2 Din, stojišča po 1 Din. — Vaje bo spremljal orkester s klavirjem.

Ij Skloptično predavanje v Rokodelskem domu. V ponedeljek, dne 5. t. m. bo predaval v dvorani Rokodelskega doma,

Komenskega ulica št. 12, profesor dr. J. Debevec o starem Rimu. Predavanje bo pojasnjevalo 88 skriptičnih slik. Pricetek predavanja je točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Ij Promenadni koncert muzike Dravske divizije se vrši, kakor vsako nedeljo, tudi v nedeljo 4. marca. Zanimanje za te koncerte je vselej veliko, saj prinašajo vedno zanimive, izvrstno naštudirane programe. Dne 12. marca pa zaključí muzika Dravske divizije svojo četrti koncertno sezono z velikim simfoničnim koncertom v dvorani hotela »Union«. Naši publiki se ponuja takrat prilika, da izkaže poživovalnemu orkestru in njegovemu kapelniku dr. J. Cerinu svojo hvaležnost za neštivilne glasbene užitke. Za ta koncert je kapelnik dr. Cerin sestavil posebno zanimiv program. Zadnji veliki koncert je prinesel muziki znaten deficit. Predpustnih veselje je konec; zdaj je dolžnost našega občinstva, da se znova pokloni glasbeni umetnosti in izrazi s svojim posetom naši vrli muziki svojo naklonjenost! Naj bi bil simfonični koncert 12. marca povsem razprodan!

Ij Mladinski dom Kodeljevo. Danes, dne 4. marca, ob 5. uri popoldne žaloigra »Očetova kletev«, iz dobe Mavrov. Vabimol!

Ij Prosveta frančiškanske župnije. V torek ob osmih predava g. Miklavčič o potovanju po tropičnih deželah, kar bo nudilo mnogo novega, čudovitega. Pridite! V sredo redna odborova seja.

Ij Sentiakobska prosveta. Danes zvečer ob pol osmih bo skriptično predavanje: »Izlet na slovanski jug.« Slike po naravi iz Bosne, Črne gore, Srbije itd. Vabimol!

Ij Stolna prosveta ima v ponedeljek ob 8. uri v dvorani v Križankah svoje redno predavanje. Predava vseučiliški profesor gospod dr. Ehrlich. Pridite v obilnem številu!

Odbor zveze bivših salezijanskih gojencev, poslujoč sedaj v Mladinskem domu na Kodeljevem, pozivlja vse bivše gojence in oratorijance salezijanskih zavodov, da javijo svoj sedanjí naslov v svrhu vabila k občnemu zboru dne 2. aprila t. l. na Rakovniku.

Ij Volivni lepaki. Ker stojimo tik pred volitvami v narodno skupščino, opozarja policijsko ravnanje znova na določila § 23 tisk. zakona, glasom katerega je nalepljenje lepakov dovoljeno samo na krajih, ki so oblasveno nalašč v ta namen določeni; nedopustno je vsako tako lepljenje na raznih javnih, kakor privatnih poslopih in napravah. — Ker so pri zadnjih občinskih kakor tudi prejšnjih volitvah posamezne stranke z agitatoričnimi napisi in nalepljenjem lepakov hudo poškodovala razna poslopja in celo posamezna volišča, se objavlja, da bo policijsko ravnanje pri predstojajočih volitvah vsako poškodbo tuje lastnine, za katero je odgovorna poleg storilca tudi politična stranka, po katere nalogu, oziroma v katere interese se je izvršila, najstrožje zasledovala.

Ij Smole je imel ponoči na 8. t. m. neznaní vlomilec, kateri je odprl s ponarejenim ključem vrata v bolniško blagajno v Gradšču. Strokovnjak je nato vrtal Wertheimerico in bi se mu bil vlom v njo posrečil, če bi se mu ne bilo zlomilo vlomilno orodje, ki so mu dali kriminalisti ime »prešičev zob«. Izvrtal je že precej veliko luknjo. Ko se mu je zlomil prešičev zob, je pobral šila in kopita in izginil. Ker se ob sobotah izplačujejo v bolniški blagajni boleztnine, je bilo v blagajni 212 tisoč kron, kar je »nesrečni« vlomilec gotovo dobro vedel.

Ij Pobegnili je staršem 12 letni Miljutin Platne.

Ij Trboveljski premog in drva v zalogi vsako množino. Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Tel. 220. 1222

Gospodarstvo.

g Dobrodoči monopolov. Dohodki monopolne uprave so znašali v milijonih dinarjev meseca decembra 1922: Srbija: takse in tobak 28, sol 12, petrolej 15, vžgalice 2, cigaretni pair 3½. Bosna in Hercegovina: sol 4, tobak 10, petrolej 2½, drugi dohodki 4. Dalmacija: tobak 3, sol 2½, drugi dohodki 4. Črna gora: vsi dohodki 2½. Hrvatska in Slavonija: tobak 20,7, sol 10,2, drugi dohodki 12,7. Banat in Baranja: tobak 7,9, sol 2, drugi dohodki 3 milijone.

g Praosnova plovnega sindikata. Prometno ministrstvo v Belgradu je izdelalo načrt o presnovi plovnega sindikata. Po načrtu bo imela država večino v sindikatu in bo založila polovico kapitala. V novi sindikat bo vstopil tudi srbski plovni sindikat in več večjih plovnih podjetij.

g Ležarino so pri vagonu zvišali dnevno od 40 na 30 Din.

g Novo podjetje. V Belgradu se je ustanovila delniška družba »Beogradska garaža« z glavnico 3.000.000 Din.

g Jugoslovansko skladišče vina se bo, kakor poročajo »Narodni Listi«, ustanovilo na Češko-slovanskem.

g Na belgrajski borzi je bilo sklenjenih kupij m sicer leta 1919. za 161.837.039,28 Din, leta 1920. za 642.723.358,03 Din, leta 1921. za 1.051.950.029 dinarjev 47 par in leta 1922. za 1.197.300.876,70 Din.

g Novi predpisi o poslovanju carinarnic. Generalna direkcija carin v Belgradu izdeluje predpise o poslovanju glavnih in sporednih carinarnic. Naredbo bodo objavili 16. marca.

Cerkveni vestnik.

e Ljubljanski škof bo zadnje tri tedne štiridesednevnega posta vsak dan od 5. ure jutraj in od 5. ure popoldne spovedoval v stolnici v prvi kapeli na desno od glav-

nega vhoda. Začel bo v sredo 7. marca ob 5. uri popoldne in nehal na veliki četrtki 29. marca jutraj.

e Marijina kongregacija za moše in mladeniče pri sv. Jožefu ima svoj redni shod šele v nedeljo, dne 11. marca ob navadni uri. Današnji shod odpade.

Narodno gledališče.

OPERA.

Nedelja, 4. marca: TOSCA. Izven.
Ponedeljek, 5. marca: ZAPRIO.
Torek, 6. marca: RIGOLETTO. Red A.

DRAMA.

Nedelja, 4. marca: ZA PRAVDO IN SRCE. Izven.
Ob treh popoldne.
UGRAJENJE SABINKE. Izven. Ob osmih zv.
Ponedeljek, 5. marca: DILJOI. Red B.
Torek, 6. marca: ZAPRIO.

Vrag in Kairo. Po daljšem premoru nas je dolžnost zopet privedla v hran modric k Dvořákoví operi »Vragu in Kairu«. Nepopisno nas je presenetilo, kako globoko se smeje vprico Ljubljane teptati umetnine, ne da bi z očmi trenila. Če izvzamemo g. Betetta in go. Thierryjevo, ki sta se — pač z nadčloveško muko — vzdržala na umetniški višini in se rešila iz vesoljnega potopa, je komaj kdo vedel, zakaj v igri gre, da o režiji sploh ne izglubljamo besed. Vse je dalčko nadkriljevala gđa Thalerjeva, pa ji tole povejmo: če misli, da imajo neslane neotesanosti, neverjetno gausne nesposobnosti, neštivilne, prosiški brezobzirne zarobljenosti je najhujši stik z umetnostjo ali z Dvořákovó Kairo kot tako, se neusmiljeno kruto moti. Zaradi Dvořákové veličine, zaradi dobrega glasu gledališke uprave, zaradi slovesa slovenske reproduktivne umetnosti, v imenu umetnosti same na sebi pozivamo gledališko vodstvo, naj ne pusti še dalje na tak neopravičljiv način gaziti Dvořáka, ampak naj njegovo opero odstavi s sporeda, dokler je ni moči podati take, kakršna je. Dr. Fr. Kimovec.

»Othello.« Drama pripravlja Shakespearejevo tragedijo »Othello« v blestečem prevodu g. O. Župančiča. Premiera bo v sredo, dne 7. t. m. za izven. V naslovni vlogi nastopi kot gost operni pevec g. Ivan Levar, ki za časa skušenj za »Othello« v operi ne bo pol. Jaga igra g. Rogoz, Desdemona ga Savičeva, Kasijsa g. Kralj, Emilijsa g. Juvanová, Brabantia g. Skrbinek. V ostalih vlogah sodelujejo gđna Gaberjevičeva, gg. Lipah, Medven, Sancin, Cesar, Drenovec, Gregorin, Peček in Teržič. Režijo vodi g. Šest, ki je tragedijo insceniral. Glasbo je zložil kapelnik g. Balatka. Dekoracije je naslikal g. Skružný, kostume pa sta izdelala g. Waldsteina in g. Dobry.

Marijonetno gledališče

V LJUBLJANI, MESTNI DOM:

Nedelja, 4. marca: Ob 15. in 18. uri: »TROJČKI IZ DAMASKA« in »TRI ZELJE«.

Prosveta.

pr Most v življenje. Anton Cadež, duhovni svetnik, katehet. V Ljubljani 1923. Založila prodajalna KTD (Ničman). Natisnila Jugoslovanska tiskarna. — Knjiga na 134 straneh podaja sestavno urejena navodila za krščansko življenje. V pomoč naj bi bila pred vsem gojenkam višjih dekliških, gospodinjstkih in tem podobnih šol; koristila pa bo vsem, ki naj vodijo mladino brez brezdne, ki zija med idilično mladostno dobo in viharim življenjem. Srečen bi bil naš narod, če bi knjigo imela vsaka slovenska mati in bi po njenih navodilih vzgajala. Pa vsaj noben vzgojitelj, ki se med nami kolikor toliko resno bavi z važnim vzgojnim vprašanjem, naj knjige ne prezre. Učiteljem in učiteljicam, katehetom, predavateljem po Marijinih družbah in izobraževalnih društvih nudi knjiga prelepo vsebino podprto z zgledi, ki so vzeti iz življenja in zato tudi vplivajo na življenje. Izredno lepo darilo je knjiga tudi odrasli ženski mladini, ki je most v življenje sicer že prestopila, pa je vendar še vedno v nevarnosti, da ne zaide v zanke prevar. Srečljiva svetlovala, dobra prijateljica, sočutna tolažnica bo knjiga vsaki zrelejši deklici v njenem domu in hrepenenju, v njenih bojih in prevarah. Naj najde lepo vzgojno delo pot v naše družine, naj pomaga vzgojiteljem in naj vodi mladino! Plemenit namen je dal knjigi življenje, plemenit bo sad, ki ga bo knjiga rodila. — Knjiga stane 13 Din, po pošti denar naprej poslan Din 17,50.

pr Spored koncerta, katerega priredi koncertna pianistinja gđ. Mimi Svaigjar v ponedeljek, dne 5. marca v dvorani Filharmonične družbe: 1. Cesar Franck: Preludij, Koral in Fuga. 2. Vit. Novak: Balada »Manfred«. 3. Chopin: Sonata op. 58 v h-molu. Allegro maestoso, Scherzo, Largo, Finale. 4. Smetana: Češki plesi: Oves, Hulan, Slavnost čeških kmetov. — Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

pr Muzika dravske divizijske oblasti. V ponedeljek, dne 12. marca 1923 ob osmih zvečer priredi Muzika dravske divizijske oblasti III. (XII.) simfonični koncert v Unionski dvorani z zelo zanimivim in bogatim sporedom, ki obsega sledeče točke: Viktor Parma: Predigra k operi Stara pesem. Ludvig Van Beethoven: Čudenja št. 5, e-mol, op. 67. I. Allegro con brio. II. Andante con moto. III. Allegro. IV. Allegro. Presto. Frane Liszt: Klavirski koncert v es-duru. I. Allegro maestoso. Tempo giusto. II. Quasi adagio. III. Allegretto vivace. IV. Allegro animato. Presto. Svira g. Anton Trost. Karel Goldmark: Sakuntala-overture, op. 13. — Vstopnice bodo v predprodaji v Matični knjigarni. Na ta koncert naše občinstvo že danes opozarjamo, ker obeta mnogo umetniškega užitka.

pr Glasbena Matica v Ljubljani. Začetkom aprila priredi Glasbena Matica koncert, ki ne bo pomenjal samo 90 let Matičnega obstoja, marveč vspon glasbene kulture. Glasbena Matica proizvede na tem koncertu Lajovičev Psalm (41. in 42.),

delo, ki bo brezdvomno emocionalno vplivalo na razvitek svetovne glasbene kulture. S psalmom konkurira na istem koncertu Beethovna osma simfonija...

pr Anton Lajovic je napisal k svetopisemskemu tekstu psalmista Davida (Psalm 41. in 42.) glasbeni komentar, ki ga tudi znananci ne bodo mogli prezreti. Napisan je za veliki orkester, tenorsolo in mešani zbor, aparat, ki je slovenski poniznosti precej tuj. Ta Lajovičeva pesem hrepenenja bo mejniki v naši glasbeni literaturi, energičen odvrst od pedantske malenkostarije, v katero smo Slovenci žal zaletli. Glasbena Matica, budna žuvarica glasbenih dogodiljev, bo proizvajala Lajovičev psalm na svojem koncertu začetkom aprila. Sodelovali bodo: Orkestralno društvo Glasbene Matice in orkester Zveze godbenikov za Slovenijo, operni tenorist Simenc in pevski zbor Glasbene Matice. Dirigiral bo Niko Štritof.

Orlovski vestnik.

Aviza I. Vsi ljubljanski odseki, ki boste nastopili pri prvem telovadnem večeru našega tedna, t. j. v ponedeljek, se opozarjate še enkrat, da se vrši danes ob desetih popoldne v telovadnici javna skušnja. — II. Ob 11. dopoldne je skušnja za telovadne vaje, katere se bodo vadile v petek zvečer. Istotako v telovadnici. — III. Ves naraščaj, ki bo danes popoldne nastopil pri akademiji, mora biti zbran na odru dvorane že ob treh popoldne in pod zadostnim nadzorstvom. — IV. Neposredno po mladinski akademiji se vrši na odru skušnja za orliško akademijo z orkestrom. Članice nastop v garderobi takoj po zaključku akademije! — Za pripravljalni odbor: Načelnik.

Turistika in sport.

g Motoklub Slovenija v Ljubljani. Z ozirom na vedno naraščajoči motoklistički sport, sestali so se motoklisti ter sklenili ustanoviti gori imenovani motoklub z namenom, da organizirajo v tem klubu vse motokliste Slovenije v svrhu intenzivne gojitve motoklistike. Namen kluba je predvsem preskrbovati svojim članom potrošni material po znižanih cenah, združevati tozadevne športnike v raznih prireditvah in tekmah, urediti razmerje za prekoračenje državnih mej ter stopiti v stik z inozemskimi motoklubi. Upoštevajoč navedeno, vabijo se vsi motoklisti, kakor tudi vsi prijatelji motoklistike, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora imenovanega kluba, kateri se vrši v petek, dne 9. t. m. ob osmih zvečer v klubovi sobi restavracije pri Slonu. — Pripravljalni odbor.

Klub kolesarjev in motoklistov »Ilirijac« v Ljubljani vabi na VI. redni občni zbor, kateri se vrši v nedeljo, dne 11. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva, 2. tajnika, 3. blagajnika, 4. preglednikov, 5. klubovega gospodarja, 6. volitev odbora, preglednikov, rediteljev, 7. slušajnosti. V slušaju nesklepnosti se vrši občni zbor v smislu § 22 klubovih pravil 1 uro pozneje, kateri je ob vsakem številu članov sklepčen. Samostojni predlogi se morajo 8 dni pred občnim zborom pisмено prijaviti podpredsedniku kluba g. Radu Paternostu, Rimska cesta 2. Pozneje prijavljeni predlogi se ne bodo upoštevali. — Odbor.

Poizvedovanja.

Najdena usnjena torbica za spise. Leta 1921 je bila najdena v železniškem vozu na progi Pragerško—Slov. Bistrica popolnoma rjava usnjena torbica za spise, v kateri je bilo tudi par glase rokavice. Izgubitelj, oziroma oni, ki bi mogel dati kake podatke o sedanjem bivališču izgubitelja, se naproša, da to javi Policijski direkciji v Ljubljani, soba št. 1.

Poslano.*

Pokrajinski upravi za Slovenijo, oddelek za prosveto in bogocastje, višjemu šolskemu svetu v Ljubljani, okrajnemu šolskemu svetu v Laškem, vsem davkoplačevalcem občine Trbovlje, občine Dol ter občine Sv. Krištof in poštini slovenski javnosti!

Ker me veže dolžnost kot mandatara v krajnem šolskem svetu v Hrastniku, hočem nakratko poročati o delovanju krajnega šolskega sveta v Hrastniku. Moj dopis je namenjen proti krivici, ki jo hoče napraviti liberalno-socialistična večina našim davkoplačevalcem, zato prosim, če se kaj motim ali če komu krivico delam, da me opozori; radevolje bom popravil.

Kakor so že poročali listi, je postalo desno po bočje Hrastniškega hriba nevarno tukajšnji šoli in drugemu sosednjemu poslopju, ker se vedno niža. Stara šola je del časa pokala. Krajni šolski svet se je večkrat s tem pečal, na kar je sklenil, da se šola podre ter tako reši vsaj material. S stavbenikom

* Za vsebino tega dopisa odgovarja uredništvo le, kolikor določa zakon.

se je krajni šolski svet pogodil za podiranje šole za 133.000 k. Krajni šolski svet je danje sklenil, da se z ozirom na pomanjkanje finančnih sredstev proda nekaj materiala potom javne dražbe. V nedeljo, dne 4. februarja je bilo med drugimi tudi na Dotu po prvi masi obklicano, da se proda zgoraj omenjeni material 11. februarja popoldne na javni dražbi na lcu mesta. Med tem časom sta pa prisli, kakor znano, dve ponudbi: ena od g. A. Sirenarja, druga pa od narodnim društev. Matera so ta narodna društva, je razvilo iz poročila iz Hrastnika v »Jutrac« z dne 1. marca 1923, stev. 50. Krajni šolski svet je imel nato sejo dne 3. februarja, na kateri je razveljavil sklep svoje zadnje seje, ponudbo g. A. Sirenarja odklonil, ponudbo narodnih društev pa sprejel. Tako je sklenil, da se za narodnim društvom ves material razen par člen za ceno 133.000 k, torej kolikor stane podiranje. Narodna društva pa bodo sezidala dvorano ter jo dali šoli za telovadno na razpologo. Pod to pretežno so liberalci in socialisti glasovali za to kupnjo ter rekli, da tako dobi šola en razred tam, kjer je zdaj telovadnica.

Med tem časom je pa poslal g. A. Leger ugodnejšo ponudbo in sicer 200.000 k, torej 67.000 K več, pripomnil pa, da s tem se ni recna zadnja beseda glede visine svote, ker bo zidal dvorano in jo tudi dal šoli za telovadnico na razpologo. Ker pravi poročilo »Jutrac«, da je material kupljen, je verjetno, da omenjena večina noče več razpravljati o tem ter na ta način da možnost privame spekulacije za javno lastnino. Imam namreč prico, da je izjavil en član te večine nekemu gospodu, ki ga je vprašal za material: »Sokol itak ne bo vsega porabil; boste pa od Sokola kupili« — in še več podobnih slučajev. Omenim še, da na seji dne 9. februarja nisem bil navzoč, pač pa sem dobil ustno poročilo imena članov večine, ki so za to kupnjo glasovali so: g. Miloš Babič (nadpaznik) predsednik, dalje gg. Ferdo Roš ml., Jos. Hofbauer, Sorčan, nadučitelj, Anton Gnuš, ravnatelj in član višjega šolskega sveta ter Jazbec, rudar in član Bernolove SSJ. S tem upam, da sem storil dolžnost, katero mi nalaga moja vest, ter javno pozivljam poklicano oblast, da tudi ona izvrši svojo zakonito dolžnost.

V Hrastniku, dne 2. marca 1923.

Janko Arnsčok,
član krajnega šolskega sveta v Hrastniku.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
priporoča cerkvenim zborom za velikonočno dobo sledeče skladbe:

Faist Ant.: 10 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din, glasovi po 2 Din.
Adamšč K.: 12 velikonočnih pesmi za mešani zbor. Part. 12 Din, glasovi po 4 Din.
Foerster A.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 8 Din.
Foerster A.: Cantica sacra za moški zbor, III. del. 20 Din.
Gram Ant.: Asperges me & vidi aquam, za mešani zbor, 4 Din.
Gram Ant.: Odpevanja pri lavretanskih litanijah, za mešani zbor, 12 Din.
Hladnik I.: Velikonočne pesmi in regina coeli, za mešani zbor. Part. 6 Din.
Hribar p. Ang. Poslani in velikonočni napevi za mešani zbor. Part. 20 Din, glasovi po 6 Din.
Kimevec F.: Rihar renatus, za moški zbor. Part. 14 Din, glasovi po 4 Din.
Laharnar I.: Velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din.
Premrl St.: Praeludja organi. 100 orgelskih preludijev. 28 Din.

LEPOTA? SVEZOST MLADOSTI? Priljubljen zunanost? Vse to si lahko prihranite in zaščitite prerano osiarelst edino z racionalnim negovanjem vašega obraza, vašega telesa, vaših las in zob! Izrednega delovanja so že nad 25 let priljubljeni Elza-izdelki za negovanje lepote: Elza-obrazna in kožo obvarujoča pomada (2 lončka z omočom in poštino 25 Din), Elza-pomada za rasi las (2 lončka z omočom in poštino 25 Din), Elza-lilijno mlo lepote (4 kose z omočom in poštino 35 Din) in drugi Elza-izdelki, kakor Elza čvel za lase, Elza-voda za usta, Elza-kolonska voda itd.; Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrj št. 134, Hrvatsko.

Modeli za napravo bet. cevi

kompletni v premeru 15, 20, 25, 30, 40, 50 cm prodaja popolno dobro ohranjene s skladišta KARL JETZBACHER D. D., ZAGREB, Vlaška ulica broj 25. 965

NAPRODAJ imam dvoje malih in dvoje

velikih posestev

blizu trga in četrt ure oddaljena od žel. postaje, 4—5 oravol zemlje, kjer se redi 2—3 glava živine. Poslopje čisto novo, pripr. za industr. podjetje, ker je v bližini močna in stalna voda. Cena po dogovoru. — Dalje je naprodaj tudi mala, zidana HIŠICA za ceno 50.000 DIN. Več se izve v torek, 6. marca ob 11. dop. v gostil. pri Star. Tislerju, Kolodv. ul.

Nagradna tekma.

Katera predmeti daje rola
»BERSON« gumi napetnikov in
»BERSON« gumi polptatov?

Velika obljubljenost katere aktivne naši gumi napetniki, kakor tudi gumi polptati dala nam je povod, da za najboljšie odgovore na gornje vprašanje razpisimo sledeče nagrade:

1. nagrada.....	2000 Dinara
2. nagrada.....	1000 Dinara
3. nagrada.....	500 Dinara
30 nagrad.....	po 100 Dinara
50 nagrad.....	po 50 Dinara

Odgovori se z točno naznako imena in točne adrese pošiljateja nastavljajo do 15. aprila t. l. na naslov:
BERSON Kautuk d. d. Zagreb, Vilsonov trg stev. 7.
Odgovore bodo prebrali eden jury reklamnih strokovnjakov, a imena nagradjenih se bodo naznaila v dnevnikih.

BERSON Kautuk d. d. Zagreb,
Vilsonov trg 7.

VI. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

od 11. do 18. marca 1923.

Ugodnosti za posetnike:

75% popusta pri vidiranju potnih listov, 33% popusta pri osebnih in brzovlakih čsl. železnic pri potovanju v Prago in nazaj.

Legitimacije in informacije:

Ceskoslovaški konzulat, Ljubljana, Breg 8, Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3.

Prodajalka

ISČE SLUŽBE. Vešča je slov. in nemškega jezika. — Naslov pove upravnštvo «Slovenca». 1246

SPREJMEM takoj krojaškega pomočnika

za boljša, stalna dela. — Hrana in stanovanje v hiši. — IVAN ŠTUPICA, krojaški mojster, DOB pri Domžalah.

Sprejemem učenka

za modistovsko obrt. — IVANKA STEGNAR, Rimska cesta 10.

PLETILJE

Ima svojo PLETILNO STROJ, dobijo DELO. — Plača dobra. — GNEZDA, Turjaški trg št. 6. 1262

Služba organista

združena s cerkvenikovo, se odda v ZIBIKI. — Prošnje na župni urad ZIBIKA, p. PRISTAVA. 1131

Trgovski URADNIK

z dolgo prakso, perfekten KNJIGOVODJA in KORESPONDENT, ISČE MESTA pri velikem podjetju. — Ponudbe pod «Prvovrstna moč» na upravnštvo «Slovenca».

Na stanovanje

v vse oskrbo SPREJMEM gospodsko, tudi dijakinjo. — Naslov pove uprava «Slovenca» pod številko 1198.

VABILO na

REDNI OBČNI ZBOR

ELEKTRARNE ŠKOFJA LOKA IN OKOLICA D. D.

kateri se bode vršil dne 25. marca 1923 ob 11. uri dopoldne v Mestni dvorani v Škofji Loki, glavni trg št. 121.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predsedništva;
2. poročilo nadzorstvenega sveta;
3. odobritev bilance in računskega zaključka in pa razdelitev čistega dobička.

Vsak delničar, ki se hoče udeležiti občnega zbora, mora svoje delnice ali bančna potrdila o deponiranih delnicah vložiti v družbeni pisarni (Škofja Loka, Spodnji trg št. 57) v roku osem dni do dve uri pred občinim zborom. (Pisarna je odprta vsak delavnik od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.)

Na podstavi tega pologa se izda delničarju legitimacija, ki se glasi na ime, ter navaja število založenih delnic in glasov pripadajočih na nje.

V Škofji Loki, dne 4. marca 1923.

PREDSEDNISTVO.

Naprodaj je železna otroška posteljica

TRAFIKA, Stari trg št. 17.

Kupimo vsako množino lepih hrastovih, bukovih, smrekovih, javorjevih in orehovih HLODOV z navedbo množine in cene franko vagon. Ponudbe prosimo: Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 1165

Vodjo za bager

ISČEMO. — V tej stroki popolnoma izveščani reflektanti z dobrimi sprejemali naj pošljejo ponudbo na upravo lista pod šifro: «BAGER 1204».

DEKLICA

poštenih staršev, pridna in zanesljiva, s primerno šolsko izobrazbo, ZELI VSTOITI KOT UČENKA v trgovino, kjer bi imela vso oskrbo. — Več povedo pod naslovom «GORENKA» Pošto ležeče, JESENICE-FUZINE, Gorenjsko.

VELEINDUSTRIJA v bližini Ljubljane

išče za takojšen nastop

korespondenta

večšega slovenske, hrvatske in nemške korespondence, utrojejsja in vseh pisarniških del. Prednost imajo oni, ki so tudi nekoliko izveščani v knjigovodstvu. Reflektira se le na prvovrstne izveščane moči. Plača dobra. — Ponudbe s prepisi spricval, navedbo referenc, po možnosti s sliko, naj se blagovolijo vpslati pod šifro: «Veleindustrija na deželi 1225» na upravnštvo tega lista.

Korespondenta ali korespondentinja

sprejme KOLINSKA TOVARNA v Ljubljani. — Pogoji: popolno znanje srbohrvaščine, slovenščine ter strojejsja. — Natančne cetero z navedbo plače naj se odda osebno ali po pošti.

Pisarniška moč!

GOSPODICA, zmožna slov. in nemškega jezika v govoru in pisavi ter strojejsja, z večletno prakso, ZELI MESTA kot samostojna pisarniška moč. — Cenj. ponudbe na upravo «Slovenca» pod šifro «SAMOSTOJNA MOČ».

ŽAGARJA

potrebuje za žago z dvema rezili in sekularjem, popolnoma v dobrem stanu. Žagal bo sam. Nastop 16. marca. S prostim stanovanjem in kurjavo. Oženjen ni izključen. — Ponudbe ustmeno na IVAN AVSENK, posestnik, Sv. Lucija, pošta Begunje pri Lescah. 1230

Sobo za pisarno

Veliko, lepo, z razgledom na cesto, v sredini mesta, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, oddam proti dobri nagradi. Več se poižve v pisarni Anončnega zavoda Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1255

Zamenjam GNOJ

za SENO. — Naslov se izve pri upravi lista pod št. 1191.

Z »Oreal Hené«

barvam sive lase v vseh barvah — (tudi modnih). — Izdelujem vsa LASNA DELA. — M. PODKRAJSEK, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 1206

špedicija Lud. Ševar vd., RAKEK, sprejme

špedicijskega praktikanta ali uradnika.

Ponudbe z referencami na gorenji naslov. 1244

VEČ MASIVNIH spalnih oprav

iz orehovega, hrastovega in češnjevega lesa PRODA poceni IVAN NAPAST, Vižmarje 76 pri Ljubljani. 1197

Gostilno na račun

službo skladiščnika, blagajničarja, oskrbnika, gozdne čuvaja ali kot pisarniške moč, sprejme v mestu ali na deželi vpojojeni orožniški podčastnik takoj ali pa pozneje. Naslov pove uprava «Slovenca» pod številko 1295.

Mlekarska oprava

kompletna, s parnim pogonom, je NA-PRODAN. — Pojasnila daje IVAN RUS, GROSUPLJE. 1252

OREHE

pošilja po najnižji dnevni ceni od 25 kg naprej po povzetju HINKO HUMER, Sv. Križ pri Litiji.

LOKAL oddam

V NAJEM na dobrem, prometnem kraju na periferiji mesta. Na zahtevo tudi klet. Ponudbe na upravnštvo «Slovenca» pod šifro «LOKAL». 1249

V najem išče

državni uradnik HISCIO Z VRTOM ali malo posestvo v bližini šole in farne cerkve. — Ponudbe na upravo lista pod šifro «DELAVNOST» 1230.

Meblovano sobo

za 2 gospodični ISČEM. — Ponudbe se prosi na upravo «Slovenca» pod šifro «SNAŽNA SOBA».

Naznanilo.

Naznanjava cenj. občinstvu, da sva prevzela v lastno režijo na novo urejeno

gostilno pri »Katrineku«

v LESCAH, in se priporoča za mnogobrojni poset ter zagotavlja solidno in ceno postrežbo. RUDOLF in PEPCA MEDVEN.

Premog — drva

na drobno in debelo — NUDI —

K. URABEC,

trgovina z lesom, drvami, premogom in drugim kurivom na drobno in debelo.

Skladišče: Streliška ulica št. 29 (baraka).

Pismena naročila je nasloviti na sv. Petra cesta 17, kjer se tudi sprejemajo ustmena naročila. 1239

Prostovoljna javna dražba,

ki se vrši dne 12. event. 13. marca 1923 ob pol 9. uri dopoldne v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10, II. nadst. na levo.

Prodajo se razni starinski predmeti, kakor: Omara s tabernakelnastim nastavkom, razne omare, komode, mize, stoli in akrinje, vse vložene z intarzijo, rezljano veliko zrcalo, dalje razne stare in noveje oljnathe slike znamenitih slikarjev (Layer, Vavpotič, Grille itd.), cerkveni predmeti iz 17. stoletja, kakor svečniki, lestenci iz medi in druge, benečanske svetilke in mnogo drugih antikvarnih predmetov.

Naznanilo.

Tvrdba K. MAJCE in DRUG

naznanja slav. občinstvu, da je zopet pričela izvrševati čevljarsko obrt. Začasna delavnica se nahaja v Ljubljani, Celovška cesta št. 1, Spodnja Šiška. Tvrdba izvršuje vsa v stroko spadajoča dela, zlasti pa kot specialiteta ortopedična obnava. — Vodstvo tvrde je prevzel g. D. Majce, strok. učitelj. Vsa naročila se izvršijo točno in solidno. K. MAJCE in DRUG.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja povodom smrti našega nepozabnega sina, brata in strica, gospoda

JOSIPA ZENTRICH

poštnega kontrolorja

najpriščnejša zahvala! Iskreno se zahvaljujemo vsem za darovane vence in šopke ter za mnogobrojno spremstvo draga rajkega na njegovi zadnji poti!

Nimburg—Rodica, dne 3. marca 1923.

Zalujoči rodbini: ZENTRICH — RODE.

ZAHVALA.

Za ljubeznive izraze sožalja ob priliki težkega užarca, ki nas je zadel ob izgubi našega predragega soproga, očeta, starega očeta in tasta

Ivana Jerasa

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem, Savezu dobrovoljcev ter gg. pevcem za ganljive žalostinke kakor tudi mnogoštevilnemu občinstvu za spremstvo k večnemu počitku najiskrenejšo zahvalo. Bog plačaj vsem!

Ljubljana, dne 3. marca 1923.

Zalujoči ostali.

Pisalne stroje najmodernejših sestav

kakor

:: UNDERWOOD, IDEAL, ERIKA ::

Zahtevajte ponudbe!

THE REX CO.

LJUBLJANA

Gradišče 10 Telefon 268

Razmnoževalni aparat OPALOGRAPH

razmnožuje potom nelzrabljive

:: STEKLENE PLOSCE ::

Zahtevajte ponudbe!

„DIAMALT“

Pozor pekli »Diamalt«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlan, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku za Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočin!

SMREKOVEGA okroglega lesa

ali HLODOV in tesanih TRAMOV

PRODAM večjo množino pri cesti. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava lista pod številko 1182.

Seno, slamo,

najboljše, čisto, zdravo, v balah prešano, po najnižji ceni, kakor tudi

oves in koruzo

azpošilja dnevno na vsako postajo v Sloveniji FRANC KAMBIĆ, Zagreb, Tkaličeva ulica 71 B. 1159

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

prilaga svoje zalogo

dežnikov in solnčnikov

in sprehajalnih palic.

Popravila točno in solidno!

ČUDILI

se boste tudi Vi

nizkim cenam, po katerih se prodaja

sukno, volna, platno, ošir, modrovina, bleševina, robel in sploh vsa

manufakturna roba v veletrgovini

R. Stermecki,

CELJE, katera dobiva stalno velikanske

pošiljke robe direktno iz prvih svetovnih tovarn.

Zahtevajte cenik.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno

mane šivalne stroje

GRITZNER

v vseh opremlj. za rodbinske in obrtno

rabo ter vse posamezne dele, olje, igle

za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vozenju

brezplačen. Isto

tam galanterija,

srajce, kravate,

potrebščine za

šivilje, krojače,

čevljarje, sedlarje,

gumbl, žlice,

noži. Na veliko

in malo. Večletna

garancija. Cene najnižje.

JETIKA!

Dr. Pečnik ordinira za jetične

izven torka in petka vsaki dan v

St. Jurju ob južni žel. pri Celju.

Čitajte njegove 3 knjige o jetiki.

MIŠI, pudgane, staniče, ščurki

a vna golazen mora poginuti, ako porabljate

moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena

recepta, kot proti poljskim in lišnim mišim

K 28, za podgane K 28, za ščurke K 30; za sto-

stose K 28; uničevalce moljev K 10 in 20; proti

mrševom K 10 in 20; mušice proti nšem pri

ušeh K 10; in živali K 10; za uši v obleki

in perilu K 10 in 20; proti mrševom na sadju

in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošilja

po povzetju Zavod za eksport

M. Janker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Iščem strokovnjaka

v prometnih potrebščinah v stalno nameščenje pri podjetju, ki

se bavi z dobavami iz zunanjih držav, kot zastopnik s sedežem v

Subotici. Pogoj je znanje srbsko-hrvatskega in nemškega jezika.

Ponudbe pod »II—F—32« na »INTERREKLAM« d. d. Zagreb, Ilica 21.

LES

hrast, črešnja, javor, oreh, lipa v

plohih; smreka, borovec in mecesen

v deskah, vsako, tudi malo množino

kupim

ter se naj ponudi na naslov J. ČERNE,

Ljubljana, zal. pohištva, Dunajska c. 28.

Kupujem kože lisice,

kune, krta, polne zal-

ce itd. po najvišjih

dnevni cenah.

P. Semko

Ljubljana, Križevniška 7.

ružba „Ilirija“ Ljubljana, Krejla Petra trg 8

prodaja bukova drva

na drobno in debelo. Zaganje drv.

Dostava na dom. Telefon stev. 220.

!!! AUTO !!!

BENCIN

OLJE

MAST

PNEUMATIKA

VSA POPRAVILA

IN VOZNE

Le prvovrstno blago in delo po solid-

nih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ulica 20.

se priporoča za vsa v to

stroko spadajoča dela.

Živinorejci, pozor!

Pokladajte živini, osobito kram,

mladi govedi in praščem

zrezke od sladkorne pese

po Din 3-50 za kg, ki je strokovno pri-

znano najtečnejše, najizdatnejše in raz-

merno najcenejše krmilo. Osušeni zrezki

se najprej namočijo v vroči vodi ter

se pokrmijo ohlajeni ali mlačni. Na-

ročajte to krmilo takoj pri

Rmetijski družbi za Slovenijo

v Ljubljani.

ENJTE! gospodinje!

ADRIA

ZITNA

KAVA

je najbolj zdrava

in lečna hrana.

PREIZKUŠITE!

TEJARNA

CLINCE 22.

Električni obrač.

Najmodernejši stroj.

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne

vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Naprodaj so novi AEG-MOTORJI:

motor za vrtil. tok 5 k. s. 220/380 volt za Din 7500.—

motor za vrtil. tok 3 k. s. 220/380 volt za Din 5500.—

motor za vrtil. tok 2 k. s. 220/380 volt za Din 4500.—

motor za vrtil. tok 1 k. s. 220/380 volt za Din 3500.—

z jermenico, tračnicami in zaganjačem. V zalogi vse druge vrste

motorjev.

Karol Florjančič, Celje. Telefon št. 74.

Najboljši so pravi AMERIKANSKI in angleški

SINGER-šivalni stroji

Singer-igle in nadomestni deli.

LASTNA MEHANIČNA DELAVNICA

Singer-olje

sakane

svila itd.

PRODAJA NA OBROKE

— Singer-šivalni stroji Bourne & Co New York —

CENTRALA za kraljevino SHS Zagreb, Maruličeva b. — Podružnice:

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA 3,

Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod n/S, Su-

botica, Novi Sad, Maribor, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrov-

nik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skoplje, Veleš, Bitolj, Kragu-

jevac, Zaječar i Stip. — Zastopstva so v vseh večjih krajih.

Išče se posojilo

300.000 do 500.000 Din.

na staro industrijsko podjetje proti 10—12 odstotnim obrestim na

prvo mesto. Čas je do 10. MARCA 1923. — Pismene ponudbe na

upravnishvo »Slovenca« pod šifro: »ZLATA GRUDA«.

A-S

Patentovani **hladilni stroji** vrteči se

za ohlajenje prostorov in izdelovanje ledu. — Izdelek Brown Boveri.

Brez napojnjevanja!

Brez postrežbe!

To je celoten proizvajalec mraza!

IGNAZ GELLERT & Co.,

Ingenieurbüro für Kühl- & Eisanlagen

Telefon 58-6-56 Wien IV., Wiednergürtel 58. Telefon 58-6-56

Dr. Dralle-jeva

brezova voda

za lase

krepi rast las,

zabranjuje izpadanje las,

srbež kože na glavi,

tvoritev prhljajev,

čisti in osvežuje čudovito živce

Glavna zaloga:

za razprodajalce

„ISIS“ d. d., oddelak Jurij Dralle

Zagreb, Palmotičeva ul. br. 66.

Zajamčeno popravljene

Lokomobile

točno iz skladišč

Zagreb in Ljubljana

Wolf-Lanz

vsake velikosti.

Stabilne in vozeče

lokomobile

Lokomobilni kotli

Enoletno tvorniško

jamstvo

Prvorazredno generalno

popravljen

Popolnoma preizkušene

Kurjive z vsakim

gorivom

Braća Fischer

d. d.

ZAGREB

Pantovčak 5

PERILO

za dame, gospode in otroke

po zmernih cenah pri

A. SINKOVIC nasl. K. SOŠS

LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Cunard Line

Najhitrejši parniki sveta. Direktna pot.

niska in tovarna vožnja od

Hamburga in Cherbourga za

Ameriko in Canado

4 dimniki, 51/2 dneva, lastne kabine za

potnike III. razr. Potnike odvedo izku-

šeni uradniki do luke ukrcaja ter jim

ato dragevolje nudijo vsako pomoč.

Pojasnila daje:

CUNARD LINE

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Jugoslovanska banka d. d. Zagreb.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Ljubljana, Kolodvorska ulica šte. 26.

Cenik zastoj!

Ilustriran katalog 2000—1

Industrijske

kokošnjake

kot glavni ali stranski obrt uredi

strokovno in ceno tovarna valilnic

Nickerl & Co.

Inzersdorf bei Wien.

Poravnajte naročilno!

Ia Portlandcement

dobavlja

„Gradivo“ trgovsko društvo

Zagreb, Bogovičeva ul. 3.

Brzjavlj: Gradivo, Telefon 333

Pneus Michelin Cablé

T Polni gumi

O za tovorne auto

R. Jurza Zagreb, Nikoličeva ul. 9

Telefon št. 27-80

Erzjavni naslov: Gumijurza, Zagreb

Vse velikosti v zalogi

Potrebščine za auto

:- Najboljše peči sedanjosti so :-
emajlirane

LUC-ove peči

Glavna zaloga, prodaja in zastopstvo
za Slovenijo in južne kraje pri

F. P. VIDIC & KOMP.

trgovina stavbnega materiala

Prešernova ul. LJUBLJANA Prešernova ul.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi
parniki. Neprekosni po udobnosti, čistoči in po
izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list. 145.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Belgrad, Palata Beogradske Zadruga.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično
podjetje, Sv. Petra cesta 30.

KLEPARII:

Remžgar & Smerkol, Florijanska ul 13
Prokurativna zadruga kleparjev, inštalat-
erjev, kolarjev in krovcev v Ljubljani,
Kolodvorska ulica števil 28.

Korn T., Poljanska cesta števil 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:

pisalno, računske, razmnoževalne in dru-
ge pisane stroje popravlja in prenavlja
Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:

Seon Schreya nasled. Jakob KAVČIČ,
Gradišče števil 5.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE:

Kunovar Ivan, Stari trg števil 10.

STAVB. in GALANT. KLEPARSTVO:

Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje števil 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA:

„Orient“ d. d., Sodna ulica 3, Tel 463

Ranzinger R., Cesta na ruž železn 7-9

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:

Sušnik A., Zaloška cesta števil 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI in SOLNCNIKI:

Mikuš L., Mesni trg 15

TRGOV. Z ŽELEZNINO in CEMENTOM:

Erjavec & Turk pri „Zlati lopati“, Valva-
zorjev trg števil 7.

ZALOGA POHISTVA:

F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta števil 17

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
se dobi pri

Franc Cerar

lovarnar v Slobu, pošla Domžale.

Prevzemajo se tudi stari

klobuki in slamniki v po-

pravilo pri KOVAČEVIĆ

i TRŠAN v LJUBLJANI,

Prešernova ulica števil 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Glavnike, okove

za konjsko opremo

Butonia d. d.

tvornica gumbov, roženih in kovinskih izdelkov

Telefon 12-93 ZAGREB Horvačanska c. 29.

Slađkor družba z o. z.

v Ljubljani

vljudno naznanja vsem cenjenim tvrdkam,
da se je preselila v svoje nove pisarniške
prostore zgradbe Ljubljanske kreditne banke
v Ljubljani, Dunajska cesta 1a, II. nadstir

TRAČNICE

za poljsko železnico

že rabljene kupi večje podjetje. Ponudbe z navedbo cene naj se pošljejo
na upravo lista pod „Tračnice 29“ 1151.

Razprodaja manufakturnega blaga.

Tvrdba

Franc Ksav. Souvan,

Mesni trg 24

naznanja cenj. občinstvu, da se bo prodajala sedanja zaloga

do 15. marca

vsled skorjašnje preselitve v novi lokal

po izdatno znižanih cenah.

„Vinocet“

tovarna vinskega in spiritovega kisa
družba z o. z. v Ljubljani

vljudno naznanja vsemi cenjenim tvrdkam, da se je preselila
v svoje nove pisarniške prostore zgradbe Ljubljanske kreditne
banke v Ljubljani, Dunajska cesta 1a, II. nadstropje.

JUGOSLOVENSKI LLOYD D.D.

MARIBOR

Ruška cesta 45.

Moške obleke

SUKNO

Prodaja le na prekupčevalce!
Na željo tudi vzorci!

Poletna kolekcija ravno gotova!
Obisk skladišč se priporoča!

OBLEKE ZA

SUKNO ZA

**MOŠKE
DECKE
DEKLICE**

Mi imamo velike tovarniške zaloge nemških
in čeških predilnic.

**DAME
GOSPODE
OTROKE**

Mi izdelujemo v svoji 10.000 m² veliki tovarni
z električnim pogonom na 200 strojih: